

साई तुमच्या दर्शनाची वाट मी पहाते

— सौ. अर्चना पाटकर
बोरीवली (प.), मुंबई.

ते १९८३ चे साल होते. ऑगस्ट महिना होता. माझे वडील तापाने आजारी होते. आमच्या घरात आम्ही सर्वच साईभक्त असल्याने पदोपदी त्यांचे स्मरण करीत असू. अशाच एका रात्री १ वाजता वडील बाथरूममध्ये गेले. ताप अंगात होताच. पण त्यांना काही कळण्यापूर्वीच ते बाथरूममध्येच धाडकन पडले. आम्ही सर्व झोपेतून उठलो. नशीब बलवत्तर होते आणि साईची छाया पाठीशी होती म्हणून वडील वाचले. बाथरूमला कडी लावली नव्हती. थंडोने वात भरला असल्याने त्यांना भोवळ आली. जर दरवाजाला कडी लावली असती, तर बाबा आम्हाला मिळालेच नसते. डॉक्टरांना बोलविले. डॉक्टरांनी सांगितले की, अट्क आहे, हॉपिस्टलमध्ये अँडमिट करा. पण माझ्या आईचा विश्वासच बसेना. श्री साईच्या विभूतीने आणि स्मरणाने बाबांचा ताप आणि वातासारखा तो प्रकार कोठच्या कोठे नाहीसा झाला. साईच्या विभूतीने वडिलांना गुण मिळवून दिला.

दुसरा अनुभव तर नुसता अनुभव नसून कृतीत परीक्षा घेण्यासाठी आलेले माझे साईबाबाच होते. बाबा कुणाच्याही रूपानेही दर्शन देतात हे माझ्या आजी, आईचे बोल मला प्रत्यक्षात बाबा दर्शन देऊन गेल्यावर समजले, अन् आजपर्यंत मी वाट पहात आहे ती दर्शनाची.

माझे लग्न १९ एप्रिल १९८७ मध्ये झाले. माहेरी जसे साईच्या नामस्मरणाचे आम्ही गुण गातो, तद्वत माझे सासर मला मिळाले. माझे सासु-सासरे, घरातील सर्वच साईची महती गाणारेच मला मिळाले. त्यामुळे माझा आनंद द्विगुणीत झाला. लग्न झाल्यावर आम्ही प्रथम शिर्डीला जाण्याचे ठरविले, पण योग हा असा असतो की, ठरविलेली आम्ही मुहूर्तमेढ माझ्या काही कारणाने साधता आली नाही. माझ्या पतीने मला धीर दिला, आज नाही तर उद्या आपण शिर्डीला जायचेच. माझे सासुसासरे सर्वच आम्ही गेले सहा महिने ठरवित आहोत, पण साईबाबांच्या मनात असेल तर ना!

मी पोष्ट खात्यात नोकरी करते. साहजिक काऊंटर असल्याने जनता संपर्क येतो. डिसेंबर १९८७ ची गोष्ट. वार गुरुवार होता. सकाळी १० वाजता एक ११/१२ वर्षाच्या मुलगा कफनी घालून, धुपारती घेऊन माझ्या काऊंटर जवळ आला. इतर काऊंटरचे लोक त्याला म्हणाले, ए लडके, ए तो पोष्ट ऑफीस है, कोई घर नहीं है! पण तो जागचा हालेना. मी त्यास २५ पैसे दिले. तो मला एवढेच म्हणाला, “तुम क्या सोचती हो, साईनाम भजो, दर्शन मिलेगा!” माझ्या डोक्यात उशिरा प्रकाश पडला. नंतर मात्र मी हतबल झाले. स्वज दृष्यात त्याच वेषातला तो बालक दुसरा तिसरा कुणी नसून माझे साईबाबाच होते.

साईकृपेचे यश

— कु. प्रसन्न विलास सातपुते
चिंयपोकळी (पूर्व), मुंबई.

गेल्या वर्षीची, म्हणजे फेब्रुवारीच्या १९८७ची गोष्ट, माझी एस.एस.सी. बोर्डची परीक्षा मार्च १९८७ मध्ये होती. परंतु फेब्रुवारी ४/५ तारखेपासूनच मला ताप व जुलाब होऊ लागले. सतत १० दिवस डॉक्टरांचे औषध घेऊनही गुण येईना. त्यातच भरीस भर म्हणून की काय, कधी पोट दुखे, तर कधी पाय लचके. असे रोज नवनवीन आजार उद्भवत होते. परिक्षेला तर एकच महिना उरला होता. इतर मुले रात्री जागून अभ्यास करीत होती. पण दिवसाचा देखील मला अभ्यास होत नव्हता. माझा सारा दिवस बिछान्यावर पडूनच जात होता, इतका मी अशक्त झालो होतो. डॉक्टरांनी औषधाचा गुण येत नाही, हे पाहून संडास-लघवी तपासून घेण्यास सांगितले. त्यांनी त्या संदर्भात एका डॉक्टरालाही चिठ्ठी दिली. ती घेऊन आम्ही घरी आलो. त्याचवेळी मला आठवलं की, आईच्या शाळेतील (माझी आई प्राथमिक शाळेत शिक्षिका आहे) एका बाईचे पती वैद्य आहेत. ते कावीलीवर फक्त डोळे पाहून निदान करतात. तो तरी उपाय करून पहावा, असा माझा विचार मी आईस बोलून दाखवला व त्याप्रमाणे मी दुसऱ्या दिवशी त्या वैद्यांकडे जाऊन आलो. त्यांनी लगेच सांगितले की, 'याला कावील झाली आहे'. त्यानुसार त्यांनी आठ दिवसांचे औषध दिले. दररोज पहाटे ४ वाजता उटून मी ते औषध पित असे, औषधात उदी उकून, ती वाटी साईच्या पवित्र चरणाला लावून.

आणि काय चमत्कार! साईभक्तांनो, औषधाचे ३ ते ४ डोस घेतल्यावरच मला बरे वाटू लागले. अशक्तपणा होता, पण तरीही साईबाबांचे नाव घेऊन मी अभ्यासाला सुरुवात केली. १९ मार्चला परीक्षा व संपूर्ण फेब्रुवारी महिना माझा बिछान्यात पडून गेलेला. अगदी बिकट अवस्था. त्यामुळे माझा सर्व अभ्यास १ मार्च ते १९ मार्च या १९ दिवसांतच झाला होता. माझे आईवडील पार घाबरून गेले होते. परीक्षा १९ मार्चला सुरु झाली. अशक्तपणामुळे मला जागरण झेपत नव्हते. आई सतत बाबांचा धावा करत होती. साईबाबांवरील अढळ श्रद्धेमुळे मी निश्चिंत होतो. परंतु मला ७०% गुण तरी मिळू देत, असे त्यांना विनवत होतो. अखेर परीक्षा संपली. एप्रिल, मे व जून सुरु झाला. निकालाची तारीख जसजशी जवळ येऊ लागली, तसेतसा धीर खचू लागला. बोर्डची परीक्षा परिक्षक फार कडक पेपर्स तपासतात, हे मी मित्रांकडून ऐकले होते. त्यामुळे सतत बाबांचे नामस्मरण सुरु केले. सुट्टीत देखील मी साईचरित्राची पारायणे करत होतो.

अखेर निकालाचा दिवस उगवला. सकाळी ११ वाजता आई, बाबा व मी निकाल आणण्यास निघालो. शाळेत पोचलो, तर माझे अनेक वर्गमित्र अपेक्षेपेक्षा खूपच कमी मार्क मिळाल्याने दुखी झाले होते. ते पाहून माझे पाय तर गळूनच गेले. मला तर ६० टक्के गुण मिळण्याची देखील आशा नव्हती. ऑफिसमधून वडिलांनी

माझा रिझल्ट आणला. मी देवाचं नाव घेऊन एकदा किती टक्के मिळालेत, ते पाहिलं. तर तेथे ७५.४२% असे लिहिले होते. १९ दिवसांच्या अभ्यासात साईबाबांनी मला डीस्टिंग्शन मिळवून घावे ह्या घटनेवर माझा तर विश्वासच बरसेना. शाळेतून माझा २० वा नंबर आला होता. काही दिवसांनी माझा शाळेतून तसेच अन्य २-३ ठिकाणांहून सत्कार करण्यात आला. पण माझा सत्कार हा त्यावेळी माझा नसून माझ्या साईमाझलीचाच होता. कारण त्याच माझलीने मला ७५% गुण मिळवून देऊन माझे पुढचे जीवन शैक्षणिकदृष्ट्या सुलभ करून दिले.

अगाध श्रीसाईचा महिमा

— सौ. शामा कर्णिक
अंधेरी (प.), मुंबई.

बाबांच्या अद्भुत लीलेचा अनुभव आला आहे, आमच्याकडे येणाऱ्या एका सद्गृहस्थांना. आज त्यांचे वय ७० आहे. पण ४० वयाच्या तरुणाला लाजवेल, इतका त्यांचा उत्साह व शरीरसंपदा निरोगी आहे. हा अनुभव त्यांच्याच शब्दांत देत आहे.

ते साल होते १९४५. त्यावेळी मी टाटामध्ये नोकरीला होतो. ४५ साली जो बॉम्बस्फोट झाला, त्यात माझ्या अंगावर लहानमोठ्या १३-१४ जखमा झाल्या. त्या बन्या व्हायला ६-७ महिने लागले. २-३ महिने हॉस्पिटलमध्ये काढले. त्या स्फोटाच्या जबरदस्त, कानठळ्या बसणाऱ्या आवाजाने, माझ्या कानावर आघात झाला व मी एका कानाने बहिरा झालो. इतकेच नव्हे तर थोडा बुद्धीभंशा पण झाला. म्हणजे काही काही गोष्टी, मला आठवेनाशाच झाल्या. त्याचा परिणाम म्हणजे माझी नोकरीच गेली. अशी दोन वर्षे गेली. मी अत्यंत निराश झालो व घरातील बाबांच्या फोटोपुढे उभा राहून मी विनंती करत असे की, “बाबा, काही करून मला नीट स्मृती येऊ द्या, बुद्धी नीट काम करू द्या. मी शिर्डीला आपल्या दरबारात येईन व दर्शन घेईन.” माझ्या प्रार्थनेला फळ आले व मला एका प्रायव्हेट कंपनीत नोकरी लागली.

पण प्रायव्हेट कंपनी म्हणजे हुक्मांची ताबेदारी. मालक व मॅनेजर मोठे खडूस होते. मालक तर रविवारी पण बंगल्यावर बोलावून काम सांगायचा. त्यामुळे मला ३ वर्षात एकही दिवस रजा घेता आली नाही. नोकरी जाण्याच्या धारस्तीने मी निमूट त्यांच्या आज्ञा पाळत होतो. घरात ‘बाबांची स्तवनमंजिरी’ रोज वेळात वेळ काढून वाचत होतो. पण मनाला शांती नव्हतीच. सतत कष्टांनी शरीर व मन थकत होते. पण सांगणार कोणाला? तशात चमत्कार झाला. जुन्या मॅनेजरवर कसला तरी आरोप आला व त्याला काढून, दुसरा नवीन मॅनेजर आला. त्याने तर पहिल्याच

दिवशी मस्टर पाहून मला केबिनमध्ये बोलावले व म्हटलं, मि. वैद्य, तुम्ही ३ वर्षांत एकही रजा घेतली नाहीत, आश्चर्य आहे. मी प्रांजलपणे सर्व हकिकत निवेदन केली. त्याला माझी बहुतेक दया आली असावी. त्यांनी सांगितले, “हे पहा, मी तुम्हाला १५ दिवस रजा-देतो. घरी जा व विश्रांती घ्या.” माझा तर कानावर विश्वासच बसेना. पहिल्याच दिवशी मैनेजर, सहानुभूतीने १५ दिवस रजा देतो, हे उदाहरणच विरळा. घरी जाऊन “श्री बाबांच्या” फोटो पुढे उभा राहून म्हटले, “बाबा, उद्याच मी शिर्डीला येतो.” पण कसले काय न् फाटक्यात पाय.

दुसरे दिवशी सकाळीच उटून फक्त व्हाणी गाडीचे रिझर्व्हेशन करून आलो व विश्रांती घेतो, तोच कोणीतरी दार ठोठावले. शिर्डीचे तिकिट हातात असल्यामुळे, मनात आनंद दाटला होता व त्याच आवेशात उटून दार उघडले. दारात ऑफिसचा शिपाई उभा. म्हणाला, “शेठने आताच्या आता बंगल्यावर बोलावले आहे. जरुरीचे काम आहे.” मी त्याला सांगितले “मी रजेवर आहे व रात्रीच्या गाडीने शिर्डीला जात आहे.” तिकिट पण दाखवले, पण तो हुकमाचा ताबेदार. त्याच्याबरोबर जावेच लागले. बंगल्यावर मालकाने सांगितले, आताच्या आता अंबरनाथला जा. एक अर्जट माझेच काम आहे. अमक्या अमक्याला जावून भेट. मी कळवळून सांगितले की, मी रात्रीच्या गाडीने शिर्डीला जाणार आहे. तिकीट पण दाखवले व सांगितले की, त्या कामामुळे माझी गाडी पण चुकण्याची शक्यता होती. पण त्या खडूस माणसाला पाझर फुटला नाही. उलट, त्यांनी काय करावे भक्तजनहो? माझे तिकिट घेऊन फाडून टाकले. अक्षरशः ४-५ तुकडे केले. ते बघून माझे तर अवसानच गेले. हातापायांतील शक्ती नष्ट झाली. मला तो मालक म्हणाला, “आज काम करा, उद्या शिर्डीला जा.” खरं आहे, जो सोशिक असतो, त्याच्या डोक्यावर जास्तच ओझं देतात, हा न्यायच आहे जगाच. मी तसाच मनाशी चडफडत अंबरनाथला गेलो. फक्त सकाळ्या चहावरच होतो. ते काम केलं व घरी मालाडला गेलो तेव्हा रात्रीचे १॥ वाजून गेले होते. आईला सर्व हकिकत सांगितली. निराशाने जेवलो व “बाबांच्या” फोटोकडे बघत आरामखुर्चीत बसलो. रात्रीचे ११ वाजत होते. दाराची कडी एकदम जोरजोरात कोणीतरी वाजवली. जड पावलांनी उठलो. दार उघडले, तर वावटळीसारखा मित्र, माधव घरात शिरला. म्हणाला, “आई मोटारीत बसली आहे माझी. तुला बोलवत आहे. बाहेर चल.” मी अचंब्याने उठलो व बाहेर गेलो, तो खरेच, बाहेर कोरी ॲंबॅसेडर गाडी उभी व त्यात ह्याची आई बसलेली. मला म्हणाली, “चंदा, तुझ्या वाचेने मला ही गाडी मिळाली. तू चल लवकर व आपण पहाटे शिर्डीला जावयास निघायचे आहे.” मग मला आठवले. अर्थात त्यांनी सांगितल्यावर की मी त्यांना महाराष्ट्र राज्य लॉटरीचे तिकिट घेण्यास सांगितले होते व म्हटले होते की, तुम्हाला पहिले बक्षिस मिळून तुम्ही गाडी घेणारच.” त्याचा त्यांना पूर्ण पडताळा आला व पहिले बक्षिसे लागून, त्यांनी गाडी घेतली व माझ्यासह त्यांना शिर्डीला जायचे होते. मी धावतच घरात गेलो व “बाबांपुढे” उभा राहून, गहिंवरुन म्हणालो, “बाबा, धन्य तुमची लीला.”

मध्याशी “बाबांपुढे” बसलो असताना नेत्री अश्रू होते, ते वैफल्याचे, नैराशयेचे, आताही अश्रू होते, पण ते होते, अत्यानंदाचे, घैतन्याचे, हषाचे.

त्यांच्याच बरोबर, त्या डौलदार गाडीतून, पहाटे “श्रीबाबांनी” मला मानाने काढीच त्रास न होता शिर्डीला नेलं, हे सांगण नलगे. ही त्यांचीच महान कृपा. मी ज्यावेळी जाणार होतो, त्याच दिवशी, त्याच वेळेला शिर्डीला गेलो. “बाबांनी” माझी मनिषा पूर्ण केली.

ही बाबांचीच कृपा

— सौ. राधिका मोरे
कोलबाड (प.), ठाणे.

माझी आई धार्मिक वृत्तीची असल्यामुळे लहानपणापासून माझा ओढा बाबांपुढे होता. आई अधूनमधून शिर्डीला जात असे, पण आम्हाला कधी योग आला नाही.

वयाच्या दहाव्या—अकराव्या वर्षीच आईवडिलांना आम्ही पारख्ये इततो. तेव्हापासून बाबांनी आमच्यावर मायेची पाखर घातली.

साधारण ७४/७५ साली माझ्या मोठ्या भावाची ३ वर्षांची मुलगी लागली. पडली. तिच्या मांडीवर एक गाठ आली होती. ती नंतर मोठी होते गेली. शिर्डी आत्यंतिक वेदना होऊ लागल्यामुळे आम्ही तिला आलटून पालटून माडंदार घेतला. शांत करण्याचा प्रयत्न करीत होतो. डॉक्टरांनी ऑपरेशन करावे लागेल. असे सांगितल्यामुळे आम्ही सर्वजण घाबरून गेलो. मी बाबांना प्रार्थना केली की तिला ऑपरेशन ही बरी झाली तर तिला मी तुमच्या पायाशी घेऊन येईल. आणि कात्र आश्चर्य! एक दोन दिवसांत ती गाठ आपोआप फुटली. आणि तिला रुक्दम न घेतलागले.

८८८

मुलीचे लग्न जुळले

— सौ. प्रमिला लक्ष्मीकांत पालेकर
डॉबिवली (प.), ठाणे.

माझी मोठी मुलगी चि. सुचिता हिच्या लग्नासाठी आम्ही जवळ-जवळ १० वर्षे सतत प्रयत्न करीत होतो, पण कोणत्या ना कोणत्या कारणाने लग्न जुळत नव्हते. घरची व बाहेरची सगळी माणसे आम्हाला टोचून बोलत होती, पण काय करणार? देवाजे जे काही करायचे, ते सगळे केले. पण व्यर्थ! शेवटी आमच्या शेजारी राहणाऱ्या श्री. विवेक धुरी. या नावाच्या मुलाने मला ‘श्री साईसत्चरित’ पुस्तक वाचावयास आणून दिले, व सात दिवसांत तुम्हाला चांगला अनुभव येईल, असे सांगितले. शेवटचा हा एक प्रयत्न करून पाहू, असे म्हणून मी ८-१-१९८७ रोजी

साईबाबांना मनःपूर्वक साकडे घातले, "माझ्या मुलीला चांगला मुलगा व घराणे मिळू दे! ह्या सात दिवसात मला चांगला अनुभव येऊ दे! लग्नात कोणत्याही प्रकारे विघ्न न येता व मुलाने, त्याच्या कडच्या मंडळीने सोन्या, पैशांची काही मागणी न करता लग्न थोडक्यात व साधेपणाने होऊ दे!" अशी मी बाबांकडे मागणी घातली त्याप्रमाणे साईबाबांनी माझी हाक ऐकली. सात दिवसाच्या आत साईकृपेने माझ्या मुलीचे लग्न ठरले आणि कोणत्याही गोष्टीची अडचण न येता माझ्या मनाप्रमाणे मुलीचं लग्न एप्रिल २५-४-१९८७ रोजी झाले. ती सासरी चांगली सुखात नांदते आहे.

साईलीला अगाध आहे

— सौ. सुशिलाबाई गांवकर
कारवार, कर्नाटक

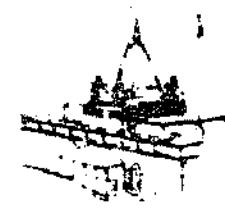
श्री साईबाबांबद्दल मला पूर्वी एवढी श्रद्धा किंवा निष्ठा नव्हती. पण अलिकडेच माझ्या जीवनात काही घटना घडल्या की, साहजिकच श्री साईबाबांबद्दल मला मोठीच श्रद्धा व भक्ती वाढू लागली. ते दोन प्रसंग मी इथे उद्धृत करीत आहे. पहिला प्रसंग असा की, माझ्या मुलीला मासिक पाळीच्या वेळी फार त्रास व्हायचा. अनेक डॉक्टरांचे औषधोपचार केले पण काही गुण येईना. एक दिवस कोणीतरी एका साईभक्ताने मला श्री साईची उद्दी दिली आणि सांगितले की, मासिक पाळीच्या वेळी ही उदी मुलीच्या कपाळाला लावा. मी ती उदी मुलीच्या कपाळाला लावली आणि खरोखरच मोठा चमत्कार झाला. माझ्या मुलीला होणारा त्रास हळूहळू कमी झाला. एवढा की, आता तिला तो त्रास अजिबात होत नाही. ती त्यातून पूर्ण सुधारली आहे.

दुसरा आणखी एक प्रसंगी म्हणजे, याच माझ्या मुलीला असाच शौचाच्या वेळी त्रास होऊ लागला. कधी कधी जुलाब होऊन रक्तस्त्राव होऊ लागला. शौचाच्या वेळी जळजळ होऊ लागली. मी अनेक डॉक्टरांचे औषध उपचार केले, पण काही उतार पडेना. शेवटी साईबाबांची उदी तिच्या कपाळी लावली. दररोज हा क्रम चालू ठेवला आणि काय आश्चर्य तिला होणारा त्रास कमी झाला. आता माझी मुलगी ठीक आहे. सांगायचे म्हणजे या बाबांच्या उदीमुळे माझ्या मुलीला जणु नवजीवन प्राप्त झाले. साहजिकच बाबांवरची माझी श्रद्धा आणि भक्ती दिवसेंदिवस वाढत आहे. बाबाचे नामस्मरण व त्यांची उदी लावून घेणे, असा माझा आता नेहमीचा कार्यक्रम आहे. त्यात मला अपार आनंद आणि सुखप्राप्ती होते. ज्या दोन प्रसंगामुळे मला जी अनुभूती झाली, त्यामुळे बाबा संकटी धावून येतात, हे मात्र मनोमन पटले. त्यांच्या नामस्मरणाने जे सुख लाभले, ते केवळ अपूर्व आहे.

बाबांच्या श्रद्धा-सबुरीची ही कथा

— श्री. भगवान वेलजी शेट
आर. सी. एफ. कॉलनी,
अलिबाग.

आर. सी. एफ. कॉलनी वेश्वी ए-१२ या इमारतीत आम्ही उभयता व चि. प्रवीण भगवानशेट असे तिघेजण राहातो. मी अलिबाग येथे व्यापारी जमाखर्च लिहिण्याचे काम आज ११ ते १२ वर्ष करतो. माझी अलिबाग येथे श्री. मोघे खाणावळवाले यांचे माडीवर खोली आहे. तसेच चि. प्रवीण यास आर. सी. एफ. येथे नोकरी असल्याने त्याचे खोलीत आम्ही सर्वजण राहातो. मी रोज सकाळी स्नानसंध्या व घरातील किरकोळ कामे आटोपून सायकलीने सुमारे साडेआठ ते नऊ वाजता खोलीवर येतो. त्याप्रमाणे मी ता. १८-८-८७ रोजी सकाळी घरातील सर्व कामे आटोपून निघालो. पाऊस व वारा फारच जोरात होता. मी माझे काम आटोपून नेहमीप्रमाणे १२ वाजून १० मिनिटांनी घरी जाण्यास निघालो. पाऊस व वारा जोरातच होता. मी सायकलीवरून आमच्या खोलीकडे कंपनीच्या गेटमंधून व्यवस्थित आलो. पण गेटपासून आतमधल्या कॉर्नरवर आल्यावर पाऊस व जोराचा वारा असल्यामुळे मी सदर कॉर्नरवर जोरात दगडावर आपटलो, तो इतका जोरात पडलो की, माझी छत्री एका बाजूला व मी दगडावर व माझे अंगावर सायकल. मी पडल्यावर माझ्या नाकातोंडातून अन्न व पाणी बाहेर पडले. त्यामुळे मी १-२ मिनिटे तेथेच पडून होतो. गवत पण फारचे वाढलेले होते. मात्र मला त्यावेळी संकटातून वाचविणारा कोणीही नव्हता. माझा श्री साईबाबांवर विश्वास होता. माझे तोंडातून श्री बाबांचे एकसारखे अखंड नाम चालू होते व ८ ते १० वर्ष मी शिरडीमध्ये श्री बाबांच्या दर्शनासाठी अधूनमधून जात होतो. असो, मी पडल्यानंतर माझे मागे एक कंपनीतील सायकलस्वार येत होता. त्याने मला झुलुकसे पाहिले व सायकल थांबवून तो माझेजवळ आला. छत्री मिटून मला उठविले व माझी सायकल सारखी करून माझे हातात दिली व तो चालू लागला. मी बाबांचे नाव घेऊनच उठलो. पोट व कंबर यांस जबर मुका मार लागल्यामुळे मला हालता येत नव्हते. त्यामुळे मी कंपनीची बस १२-३० वाजता येते, तिची वाट पहात होतो. बसला मी हात केला पण ती थांबली नाही. मी साईबाबांचे नाव घेऊन सायकलीवर कसाबसा बसून ३-४ मिनिटात घरी गेलो. मी पावसाने साफ भिजून गेलो होतो व माझ्या वेदना फारच होत होत्या. मी घरी खोलीत गेलो. माझा मुलगा जेवावयाला बसला होता व तो त्याच्या आईला, आज बाबा कॉर्नरवर सायकल धरून उभे होते व पावसाने साफ भिजून गेले होते, असे म्हणत होता. मला लागले आहे किंवा मी पडलो आहे, ते त्याला काहीच माहिती नव्हते. मी खोलीवर जाताच मला माझ्या माणसांनी विचारले. मी सर्व हकीगत सांगितली. लगेच गरम पाणी घेऊन आंघोळ केली. माझा मंगळवारचा उपवास होता. मी श्री बाबांना व

श्री अंबाजी मातेला नमस्कार केला व जेवण्यास बसलो. जेवण आटोपल्यावर माझे अंग व पाठ जास्त दुखत होती. पलीने माझे अंगास किंकस वृ आयोडेकस लावून मॉलिश केले. पण फारच त्रास झाला, पोट फुगले व अंगपण जास्त दुखू लागले. त्यामुळे मुलाने डॉ. दोषीकडे स्कूटरवरून मला नेले. तिकडे इंजेक्शन व औषधे घेतल्यावर सुमारे एक तास बरे वाटले, पण पोट जास्त फुगले. म्हणून मुलाने आर. सी. एफ.चे हॉस्पिटलमध्ये नेले. पण माझे नशीबच खोटे. कारण दोन्ही डॉक्टर हजर नक्ते. माझा नाईलाज झाला. मला जास्तच त्रास होत होता म्हणून तेथील बाल-तज्ज डॉक्टर यांना दाखवून औषध व गोळ्या घेतल्या व मला मॉलिश केले, पण मला मुळीच आराम पडला नाही. पोट पण जास्त दुखत होते. मी ती रात्र कशीतरी घालवली. मला लघवी व शौचास होणे बंद झाले व गॅसचा त्रास होत असल्याने पोट फारच फुगले. त्या वेदनांनी मी ओरडू लागलो. सकाळी ८ वाजता परत हॉस्पिटलमध्ये गेलो, पण दुर्दैवाने डॉक्टर रजेवर गेल्यामुळे मी सिस्टरला माझी तब्येत दाखविली. त्यांनी शौचास होण्यास औषध दिले व गॅसवर गोळ्या दिल्या, पण मला जास्तच त्रास होऊ लागला. मी जेथे पडलो होतो, त्या ठिकाणी माझे अंगावरून नारळ उतरून नेऊन फोडला. पण काहीच इलाज नाही, दुखणे जास्त वाढू लागले. मी कंटाळून गेलो. रात्र कशीतरी घालविली व सकाळी उटून श्री बाबांना नमस्कार करून आंघोळ उरकून पूजा केली. नेहमीप्रमाणे पूजा झाल्यावर मी बाबांना हात जोडून नमस्कार केला व त्यांना सांगितले, “बाबा, तुमचेशिवाय मला कोणाचा आधार नाही. तरी आपण दया करा आणि मला वाचवा”, अशी विनवणी केली व सांगितले की, जर मला बरे वाटले तर त्वरित आजच मी शिरडी येथे येऊन आपले दर्शन घेईन, पण मला वाचवा, अशी कळकळीने बाबांना विनंती केली व हॉस्पिटलमध्ये १० वाजता गेलो. डॉक्टर आलेले नक्ते. सिस्टरने तपासले व मला एनिमा घेण्यास सांगितले. मी त्वरित एनिमा घेतला. त्यामुळे मला बरे वाटले व शौचासही व्यवस्थित झाले व पोटपण नेहमीसारखे चांगले झाले. मी बाबांना सांगितल्याप्रमाणे हॉस्पिटलमधून घरी गेल्यावर जेवलो व शिरडी येथे त्वरित निघालो.

प्रचिती व भक्ती

- श्री. प्रल्हाद सखाराम माळी
कर्वनगर, पुणे.

ज्याप्रमाणे खामी विवेकानंदांनी काही तरी चमत्कृती पाहिल्याशिवाय परमपूज्य रामकृष्ण परमहंसांचे शिष्यत्व पत्करले नाही, त्याप्रमाणे माझे मन सुद्धा अत्यंत चिकित्सक व चमत्काराशिवाय नमस्कार नाही, अशा मनाच्या धारणेचे आहे.

परंतु शिर्डीतील श्रद्धा व सबुरी या मंत्राचा बोध घेण्यास माझे मन तयार आहे. संकट काळात बाबांच्यावर श्रद्धा ठेऊन बराच काळ व्यतीत केला. सबुरी ठेवली. आता माझ्या नित्यजीवनात मी सर्व साईमय झालो आहे. प्रत्येक क्षेत्रात मला साईबाबा दिसतात. आपले काम करताना, प्रवास करताना, जागे असताना, झोपताना सर्व ठायी बाबाच दिसतात, नव्हे प्रत्येक घटना बरी, वाईट, इतकेच नव्हे जीवनाचा श्वासोच्छ्वास, अगदी यावेळी बाबांच्या संगतीत आहे.

कधीही सहसा चिकित्सेशिवाय मी बाबांच्यावर इतका विश्वास का ठेऊ लागलो? याला अनेक प्रचिती आहेत. ३६५ दिवसांचे तास, घटका, पळा कोण कशाला मोजत बसतो? तद्वत बाबांचे कृपा छायेने सर्व जीवन चालत असल्याने कितीही घटना सांगितल्या तरी त्या अपुन्या पडणार आहेत. त्यातील अगदी मोजक्या सांगत आहे.

ऑक्टोबर १९८६ चा महिना होता. सांगली जिल्ह्यातील गावी गेलो होतो. दिवस सुगीचे होते. शेती हिरवीगार असायला हवी होती परंतु पावसा अभावी पिके पिवळी डायला लागली होती. कोमेजून माना टाकून पडलेली होती. ऑक्टोबरचे दुपारचे २.३० ते ३ वाजण्याचे उन होते. माझी परत पुण्याला येण्याची तयारी चालू होती. परंतु गावाकडील सर्व शेतकऱ्यांच्या परिस्थितीची ही अवकळा पाहून गन फार उदास झाले होते. मनाला वाढू लागले की, ह्या परिस्थितीला पावसाच्या संकटाला सरकार तरी काय करणार? शास्त्र (सायन्स) सुद्धा अपुरे पडते. याचा तारण करता फक्त एकच परमेश्वर आहे! त्यांचेशिवाय अन्य कोणी नाही. बाबांच्याजवळ-आपण पावसाचा हड्ड धरावा, असे मनात आले. परंतु एक मन सांगू लागलं, अरे वेड्या, आभाळाला ठिगळं नाही. कुठे पांढरा ढग दिसत नाही. आणि केवळ तुला परत जाताना खूप खिन्न वाटतंय म्हणून म्हणा किंवा गावावरून समाधानाने परतावसं वाटतंय यासाठी तू बाबांच्याकडे असला हड्ड करायला तुझ्या भक्तीची ऐवढी काय पात्रता आहे?

दुसरं मन सांगू लागलं, माझ्या पात्र-अपात्रतेचा प्रश्न नको, पण शेतकऱ्यांच्या आभाळाकडे लागलेल्या माना खाली पिकाकडे वळाव्यात आणि पिके तृप्त होऊन परत उभी राहावीत, हे पाहिले तर मी समाधानाने गाडीला बसेन.

असा विचार करून मी आमचे शिरगांव गावावरुन पुढील पाच मैलावरच्या ताकारी गावात आलो. आणि आश्चर्य म्हणजे मला ढग जमलेले दिसले. मन हर्षून गेले. दुसरी पुढची गाडी मिळेपर्यंत पाऊस बरसायला लागला. नुसता नव्हे थयथय नाचत राप् राप् पाऊस आला. माझ्या नेत्रांतून आनंदाचा पाऊस पडू लागला. पण माझ्या डोळ्यात कसले पाणी म्हणून कुणी विचारले तर काय सांगू? आणि विचारल्यावरुन मी त्याला बाबांच्या करणीची महत्ती सांगितली तर मला वेडा म्हंणतील. मी पर्व केली नाही. कुणी विचारले तर जरुर सांगेन, एस.टी. गाडी आली, मला स्टॅंडीगला जागा मिळाली. बाबांनी माझा अकलियत पाऊस पाडण्याचा हड्ड पुरा केला, या आनंदाच्या घुटक्या घेत घेत मी पुण्याला परत आलो.

दुसरी गोष्ट ही एकच व शेवटची. जुलै १९८७ ला मी विंशाळगड येथे प्रवासी रजा घेऊन हजरत मलीक रहिमान मिरासाहेब बाबांचा दर्गा आहे, त्यांचे दर्शनाला जायचे ठरविले. तिकडे खूप पाऊस असतो. गाड्या शेवटपर्यंत जात नाहीत. सर्व अडचणी ऐकूनही मी व माझे मित्र श्री. शिंदे यांनी तिकडे जायचा निश्चय पक्का केला. आम्हाला भाड्याने एका डॉक्टरांची जीप मिळाली. कोल्हापूर, मालगावच्या पुढे भयानक पाऊस, लालभडक पाण्याने ओढे नाले तुङ्बुंब वाहत होते. एका रस्त्यावरच्या नात्यातून जीप घालावी तर पाण्याच्या फोर्सने गाडी पलटायची भीती. न घालावी तर रिहर्स गाडी उलट्या चढणीवर किती मागे घेणार व जंगलात कोठे थांबणार? बाबांचे नाव घेऊन पाण्यात जीप गाडी घालण्यास सांगितले. अनेक अडचणीना तोऱ देत बायका-मुलांना घेऊन रात्री ९ वाजता आम्ही गडावर पोहोचलो.

मी आम्ही दर्घ्यात पोहचलो पण मला तिथे त्या दिवशी अपुरी डीम लाईट, धो s धो ss वान्यासह पाऊस, लाकडाच्या चुली हे वातावरण पाहून बाबांच्या हयातीमधील शिर्डीच वाढू लागली. पहाटे चार वाजता उढून तेथे नळाला पाणी नसल्याने एका झन्यातील पाण्यानेच सर्व व्यवहार पार पाडायचे होते. तो झरा आमच्यापैकी दोघांनाच माहीत होता. सर्वांना झरा दाखवावा म्हणून मी प्रातःविधी, आंघोळ करावी म्हणून झन्याकडे चाललो. जाताना मला एक बेगडीचा लाल कागद दिसला. चांगला चमकत होता. परंतु मी फारसे लक्ष दिले नाही. मी झन्याकडे असताना मात्र सारखे लक्ष त्या बेगडी कागदाकडे होते. तसेतसा तो कागद जास्त चमकू लागला. माझी उत्सुकता वाढू लागली. मला जाणीव सारखी होती की, आपण हजरत मलीक रहिमान मीरासाहेब यांचे दर्शनाला आलो आहोत. परंतु नेहमीच्या सवयीने बाबांचे स्तोत्र तोऱाने म्हणत होतो. मनी मात्र मीरासाहेब होते. परत झन्याकडून दर्घ्याकडे जाताना तो बेगडी कागद आपल्या खिशात घालून घेऊन जायचा व रात्री परत असाच चमकतो का? हे पहायचे, असा निश्चय केला. जसजसा कागदाचे जवळ येत होतो, तसेतसा तो अधिक चमकत होता. अगदी जवळ जाऊन आता तो कागद उचलून हातात घ्यायचा, म्हणून हात पुढे केला तर तो विस्तव होता. माझा विश्वास

बसेना म्हणून अगदी जवळ मान खाली करून पाहिले, तर लाल भडक विस्तव आढळला. मला प्रश्न पडला की, इतक्या धो धो पावसात, वान्यात आणि इतक्या लांब विस्तव कसा आला? आणि इतका वेळ पावसात फुलून कसा राहिला? सुरुवातीला तर तो कागद वाटत होता.

माझ्या स्नेह्यांना ही हकिगत सांगितली. म्हणून आम्ही परत त्या ठिकाणी आलो, तर बेगडेचा कागदही नाही व विस्तवसुद्धा नाही. आणि विस्तव होता तर विझून त्याचा कोळसा तरी राहायला हवा होता. परंतु काहीच नाही. मित्रांनी एकच सांगितले की, तुम्हाला (मलीक रहिमान साहेबांनी) विशाळगड बाबांनी दर्शन दिले. तुम्ही भाग्यवान आहात परंतु माझ्या तोडी तर साईबाबांचे “समर्थ गुरु साईनाथ पुरवी मनोवासना” हे स्तोत्र चालू होते. मग बाबांनी मला मलीक रहिमान साहेब यांच्या दर्घ्यात दर्शन द्यावे किंवा माझ्या तोडी साईबाबांचे स्तोत्र चालू असताना मीरा साहेबांनी दर्शन द्यावे. एकूण एकच. माझ्या मनात प्रसन्नतेची शांतता पसरली व मी जाणून घेतले की, हजरत मलीक रहिमान मीरासाहेब व साईबाबा एकच आहेत. या दोन्ही देवतांचा एकच मानव धर्म आहे. माझ्या देव्हान्यात साईबाबा, गणपती, इतर सर्व व हजरत मलिक रहिमान मीरासाहेब यांची तस्वीर एकत्र ठेऊन मी नितै पूजा करतो आहे. बाबांनी मला व आपणा सर्वांना एकच अनुभव देऊन सांगितले आहे की, “सबका मालीक एक है।”

भक्तांची कृपाळू साईमाझली

— श्री. धनंजय रामकृष्ण कुलकर्णी
कोरेगांव, सातारा.

५ मे १९८८ चा गुरुवार, संकष्टी चतुर्थी, हा दिवस मला आजही आठवतो. श्री सद्गुरु साईनाथांच्या भेटीला सातारा जिल्ह्यातील कोरेगाव या गावातून सायकलने एकटाच निघालो. एकटाच कसा— श्री साईंचं नाव बरोबर होतं. त्यांच्या नामस्मरणात प्रवास सुरु झाला. पहिला मुक्काम फलटणला केला. तेथून दुसरे दिवशी सकाळी बारामती मार्गे भिगवण, पुणे-सोलापूर हायवेन रावणगाव-खडकी येथे मुक्काम. तेथे साईनाम गातगात विश्रांती घेतली. तिसरे दिवशी दौऱ्या, काष्टी, श्रीगोदा येथे मुक्काम केला. तेथील श्री तुकाराम महाराजांच्या काळात ज्या मुस्लिम सांधूंनी श्री तुकाराम महाराज यांचे किर्तन चालू असता सर्व श्रोतृवर्ग कीर्तनात तल्लीन होऊन नाचत होता त्यावेळी मंडपास अचानक आग लागली असता या मुस्लिम साधू मोहम्मद यांनी श्रीगोदयात बसून ती आग विझवली, त्यांच्या तुर्बतीचं दर्शन घेतलं आणि दुसरे दिवशी पुढील प्रवासाला सुरुवात केली. घारगांव, पारगांव, कोळगाव ओलांडून पुढे गेलो व सायकल पंक्चर झाली. श्री साईंचे

नामस्मरण करीत पायी तीन एक मैल प्रवास केला. पुढे एक खेडेगावात पंकचर काढला. थोडा आहार केला व सरळ नगरला गेलो. नगरमध्ये फिरलो, परंतु मुक्कामाला जागाच मिळेना. रात्रीचे साडे आठ वाजले होते. मग वैतागून बसलो, श्री सद्गुरुंची आठवण करत. याच जागी बसून रात्र घालवायचा निधरि केला. तेवढ्यात एकजण आला व म्हणाला, भाऊ ऊसाचा ताजा रस आणू का? त्याला म्हणालो, बाबारे, मला येथे रात्र कोठे काढावी, हा विचार पडलाय अन् तू रस आणून काय करतोस? मग त्यानं मला विचारलं, कोटून आला? कुठे निघाला? मी त्याला माझी सर्व परिस्थिती समजावून सांगितली. श्री साईबाबांच्या दर्शनाला निघालाय म्हटल्याबरोबर तो म्हणाला, ह्या परमेश्वरानं निर्माण केलेली ही धरतीमाता आपणाला मांडीवर घ्यायला तयार असताना कसला विचार करतोस? आम्ही या भागात जेवढे ऊसाच्या रसाचा धंदा करतो, ते सर्वजण त्या आयुर्वेदिक अर्कशाला व हॉस्पिटलच्या समोर असलेल्या भोकळ्या मैदानावर झोपतो. त्यांच्यात तू एका रात्रीकरिता आलास म्हणून काय फरक पडणार आहे? चल, नसती काळजी करु नकोस.

मग त्याच्या म्हणण्याप्रमाणं त्या मैदानावर रात्री १० वाजता जाऊन झोपलो. सकाळी लवकर उटून आंघोळ आटोपून सायकल प्रवास सुरु झाला. नगरवरुन जाता जाता श्री क्षेत्र शनि शिंगणापूर केले. दुसरे दिकशी तेथून राहूरी ते शिर्डी असा प्रवास केला. श्री साईनाथांच्या कृपेमुळे शारीरिक, मानसिक इ. कोणताही त्रांस जाणवला नाही. तेथे पोहोचल्यावर आंघोळ आटोपून श्री साईंचं दर्शन व्यवस्थितपणे घेतलं.

दोन, तीन दिवसात परत फिरण्याचा विचार होता. पण तिथं एका दुकानदाराच्या दुकानात “श्री साईसच्चरित्र” हा ग्रंथ दिसला. लगेच मनाशी विचार केला की, काहीनाही साईनाथांच्या द्वारकामाईत बसून आपण पारायण करायचं. झालं, त्या दुकानदाराच्या दारात सायकल लावली. पिशव्या त्याच्या दुकानात ठेवल्या व त्या दुकानदाराला म्हणालो, मला द्वारकामाईत बसून पारायण करायचं आहे. तरी कृपया आपण श्रींची पोथी मला वाचायला देता काय? तो दुकानदार लगेच उठला व श्रींची दाभोळकर लिखित पोथी घेऊन मला म्हणाला, जा भाऊ कर जा पारायण. तेळा माझ आनंद गगनात मावेनासा झाला. श्री साईमाऊली आपल्या भक्तांचे कसे लाड पुरविते, याचा प्रत्यय आला. पारायणाला सुरवात झाली. व्यवस्थितपणे पारायण पूर्ण झाले. मग एका गुरुवारी सायंकाळी श्रींची पूजा करून शुक्रवारी सकाळी पहाटेची आरती आटोपून श्रीना साष्टांग नम्रकार घालून त्यांची परवानगी घेऊन परतीच्या प्रवासाला सुरुवात केली.

असा कोरेगाव-शिरडी हा प्रवास करण्यासाठी श्री सद्गुरु साईनाथ माझ्या हृदयाच्या सिंहासनावर विराजमान होऊन भक्तीच्या महाली नेण्यासाठी मार्गदर्शन करीत होते. रस्त्यात सायकल एकदाच पंकचर सोडली तर उन्हाचा किंवा

चोराचिलटांचा अजिबात त्रास होऊ न देणारी ही आपणा सर्वांची साईमाझली खरोखर आपल्या भक्तांचं संरक्षण करते व त्याला येणाऱ्या संकटांतून वाचवून त्याला सतत आनंदी ठेवते. अशा या कृपाळू, कनवाळू श्री साईमाझलीस माझे कोटी कोटी प्रणाम.

श्रद्धा निर्मिली चिती, उदी लाभली हाती !

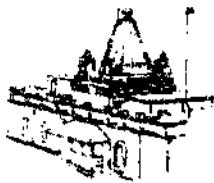
— श्री. गंगाधर गायकवाड

सनई वादक

स्युझिक कॉलेजच्या मार्गे, बडोदा ३९० ००९.

माझ्याच मनातील श्रद्धा एवढी प्रचंड शक्तिशाली असू शकते, ह्याची माझ्या मनाला त्या दिवशी कल्पना आली. केवळ साईकृपा! तो अद्भुत चमत्कार एक वस्तुरिस्थती होती, आणि मला पूर्णपणे समजलं की, खरोखर बहुतांशी मानव हा कस्तुरीमृगासारखा वावरत असतो. आपल्यातीलच आपल्याच शक्तिची आपल्यालाच कल्पना नसते आणि परिणामी आपणच खोटच्या सुखामागे धाव घेतो. आपण असंख्य जण भौतिक सुखामागे धाव घेतो, आणि आपल्यापैकी अनेकांना उशीरा का होईना, पण आपण मृगजळामागे धाव घेतली ह्याची खात्री पटते. परंतु खात्री पटलेले भाग्यवानही पुन्हा त्याच मृगजळामागे धाऊ लागलो तर ह्याला जबाबदार कोण? विस्तवानं भाजल्यावर पुन्हा लहानमूल सुद्धा विस्तव हातात घेईल का?

साई चमत्कार घडला शिरडीच्या साईमंदिरी, आणि श्रद्धा दृढावली नाह्या हृदय-मंदिरी! शिरडीत पाऊल ठेवताच प्रवासातील कसाही थकवा नकळत उतरतोच, हा प्रत्येक भक्ताचा, प्रत्येक वेळी, प्रत्यक्षात येणारा अनुभव मलाही आला. नव चैतन्यच अंगी आल्यागत झालं. मोठ्या प्रसन्नतेन मी सांरी शिरडी फिरलो. सांसारिक ताप, विवंचना कुठेतरी दूर दूर निघून गेल्या होत्या. मनातील प्रत्येक दालनात आनंदाखेरीज काहीच नव्हतं. सारं कसं शांत शांत वाटत होतं. परंतु न कळत कुटून एक विचार आला आणि माझी ती शांती हिरावून घेतल्यागत झालं. मला उदी हवी होती. श्रीबाबांची संजीवनी समान उदी मी सर्वत्र शोधली. पण तेळा मला उदी काही मिळाली नाही. भक्तांसाठी संस्थानकडून उदीपात्र भरून ठेवतात, हेही मला त्यावेळी माहीत नव्हत. मी श्रीबाबांच्या मूर्तीकडे पाहिलं, निकट गेलो, समाधीच्या चौथन्यापाशी उभा राहिलो. बाबांशी दृष्टादृष्ट होताच अष्ट सात्यिक भाव दाटून आले. पण उदीसाठी हळहळत असलेले माझं एक मन मलाही न कळत बाबांशी हितगुज करु लागलं. मन म्हणालं, “बाबा! सर्वस्व देणारा तूं! तुझ्याद्वारी

साधी उदीही न मिळावी मला?" श्रीबाबांचे मन भरून, डोळे भरून दर्शन घेऊन दोन्ही हातं जमिनीला टेकले आणि साष्टांग दंडवत घातला!... आणि मिटल्या डोळ्यानच आता उठतोय तोच माझ्या उजव्या हाताखाली उदी निर्माण झाली! माझ्या वाचक भक्त बांधवांनो! ती उदीपुडी मी हात ठेवले तेव्हा नव्हती. सर्वाच्याच सर्वच ईच्छा पूर्ण करणाऱ्या साईनं माझी ईच्छा पहा कशी पूर्ण केली?

श्रद्धेचे तेल, सबुरीची वात आणि मनाचा दीप – साक्षात् साईकृपा ज्योतीनं प्रज्वलित केला गेला. अज्ञान तिमीर दूर होऊन ज्ञान प्रकाशात सारं सारं दिसूं लागलं, कळूं लागलं!

ती उदी–भस्म–राख मी माझ्या हस्तातळी पहात होतो... आणि ती उदी बरचसं मला सांगत होती... "मी उदी, ह्या नश्वर संसाराचे प्रतिक! तुला निक्षून सांगते, हा सारा दिसणारा संसार नश्वर आहे. प्रत्येक नवी वस्तू जुनी होते आणि कालांतराने नष्टही होते. मग घरदार असो, मजबूत खडकाचा किल्ला असो वा आप्त स्वकीयजन असो. म्हणून ह्यांच्या मोहात पडू नको. संसारात रहा, पण आसक्तीत राहू नको. तुझ्या शरीराची आणि सर्वस्वाची ही अशी माझ्या सारखी राख होणार आहे. ह्या राखेत बघ तू काही क्षणापूर्वी मन गुंतवलं होतं आणि तुझ्यातील ती दिव्य प्रसन्नता, शांती नष्ट झाली होती. तू तुझ्या मनाला कुठे जाऊ देण, ते तुझं तुझ्याच्या हातात आहे. मी, श्रीसाईची उदी साईच्याच आदेशाने मूकवाणीनं आज तुला त्याच्या समक्ष सांगत आहे. बाह्य परिस्थितीशी एकरूप होऊन आंतरिक प्रसन्नता घालवू नको."

मागे जे जे त्यास ते ते लाभे

— सौ. रेखा भा. माहीमकर
अंधेरी (पश्चिम), मुंबई.

आजचे हे चढाओढीचे जीवन. शिक्षणातील गुणांची जीवघेणी स्पर्धा विद्यार्थ्यांनांच नव्हे तर पालकांनाही भेडसावीत आहे. जणू आजचा विद्यार्थी ९० टक्के गुण मिळवू शकला नाही तर तो जगण्याच्या लायकीच्याच नाही! असा भ्रम निर्माण झाला असल्याने सुशिक्षित समाजात ९०वीच्यां परिक्षेला बसणाऱ्या मुलांकडे ह्याच दृष्टीकोनातून पाहिले जाते.

अशा परिस्थितीत माझी मुलगी शालेय जीवनात ५० टक्के सुद्धा गुण न मिळविणारी पण एकही वर्ष फुकट न जाता १४ व्या वर्षी १० वीच्या वर्षाला आली नि. आमची उभयतांची झोप उडाली. त्यात जवळच्याच नातेवाईकांची मुलेहो तिच्याबरोबर होती. ती मात्र नेहमी सारखीच शांत होती. कधीही सुरुवातीपासून अभ्यासाचे पुस्तक न उघडणारी. पण यंदा मात्र बाबांच्या कृपेन तिने सुरुवातीपासून नियमितपणे २-३ तास अभ्यास करायला सुरुवात केली. आम्ही वारंवार बाबांना ती

अभ्यासाला लागू दे, म्हणून विनवीत असू.

परिक्षेचा दिवस उजाडला. नोकरीतील अडचणीमुळे आम्ही दोघांनी आळीपाळीने रजा घेतली. तिला सेंटरवर सोडून आल्यावर आम्ही साईस्तवनमंजरी वाचून पुरी करीत होतो. आम्हाला मनःशांती मिळाली. तिलाही पेपरस् बरे गेले. खरोखरच ६८ टक्के गुणांनी ती पास झाली.

तिने वाणिज्य शाखेत प्रवेश घेतला. ११वीला तर तिला ७१ टक्के गुण मिळाले. कॉलेजात ६वी आली. आता तिला अभ्यासाची गोडी लागली आहेच. शिवाय ती आपल्या छोट्या भावाला गणित, विज्ञान यासारख्या विषयात मार्गदर्शन करते.

खरच आहे की नाही बाबांची अगाध लीला! असे हे बाबा आपल्या बालकांना वळणावर आणतात. त्यांच्यात अमोघ बदल करतात. फक्त बाबांवर विश्वास ठेवा. जो मजलागी अनन्य शरण। विश्वासयुक्त करी मध्दजन ॥ माझे चिंतन माझे स्मरण तयांचे उद्धरण ब्रीद माझे ॥

नामस्मरणाचे फळ

— सौ. निर्मला राजे
राजारामपुरी ७वी गल्ली,
कोल्हापूर.

पुढील अनुभव म्हणजे एक प्रकारची बाबांच्या भक्तीची पावतीच आहे. जसे आपण रोप लावायचे ठरवले तर प्रथम खड्डा खणतो, त्यात माती, खत वगैरे घालून रोप लावतो व जसजशी त्याची आपण चांगल्या तळ्हेने मशागत करतो, तसे आपल्याला योग्य निगराणीमुळे चांगल्या डेरेदार झाडात रूपांतर झालेले पाहण्यास मिळते. तद्वत आपणाला प्रथिती येणे, म्हणजे नियमित योग्य प्रकारे केलेल्या नामस्मरण व भक्तीभावाने केलेली बाबांची सेवा व त्यामुळे प्राप्त झालेले फळ. माझा असा अनुभव आहे की बाबा आपले सदैव पाठीराखे असतात.

आजचा निवेदन करत असलेला अनुभव म्हणजे बाबा आपल्या संकटसमयी किती खंबिरतेने आपल्या पाठी उभे राहतात, याची पूर्ण जाणीवच. काही महिन्यांपूर्वी माझे यजमान मुंबईला गेले होते. परत येताना त्यांना प्रवासात थोडीशी कणकण गटली. इकडे आल्यानंतर त्यांना खूप ताप घडला. मी त्यांना आमच्या नेहमीच्या डॉक्टरकडे नेऊन त्यांना औषधे दिली, परंतु ताप उतरला नाही. अशक्तपणा गढतच चालला होता. मी त्यांना नंतर आमच्या ओळखीच्या जुन्या डॉक्टरना दखवायचे ठरविले. डॉक्टर दवाखान्यात भेटून शकल्याने त्यांच्या घरी फोन केला असता असे कळले की, डॉक्टर स्वतः आजारी असून दवाखान्यात येणार नाहीत. आनंतर डॉक्टर घरी भेटू शक्तील का, अशी विचारणा केली असता, ते आज

कोणालाही तपासू शकणार नाहीत, असे कळले. त्यामुळे माझ्या मनाची फारच ओढाताण झाली. आता काय करावे, हे मला काही सुचेना. माझ्या आपला बाबांचा धावा चाललाच छोता. ज्या डॉक्टरनी सुरवातीस तपासणी केली होती, त्यांच्या सल्ल्यानुसार रक्त तपासणी करून अहवाल मिळवला. तो पाहिल्यानंतर त्यांनी मला चिठ्ठी देऊन त्यांच्या ओळखीच्या एका विशेष तज्जाकडे तपासण्यासाठी जाण्यास सांगितले. मी ताबडतोब त्यांना घेऊन त्यांच्याकडे गेले. ते तज्ज डॉक्टर म्हणजे खरोखर एक कनवाळू व्यक्ती आहे. त्यांनी त्यांची सखोल तपासणी केली व योग्य औषधउपचार सुचविले. मी ज्यावेळी त्यांना घेऊन त्यांच्याकडे गेले होते, त्यावेळी त्यांनी मला जो धीर व प्रेमाची वागणूक दिली, ती मी व हे काही विसरणार नाही. कारण आजाराच्यावेळी पेशांट बरोबर त्याला घेऊन येणाऱ्या व्यक्तीची मानसिक अवस्था फार कठीण असते. कारण एकतर पेशांटला धीर देणे व आपल्या दुखाला मुरड घालणे, हे दोन्ही सारखे करावयाचे असते.

अगदी योग्यवेळी डॉक्टरची सर्व औषधे ह्यांना लागू पडली. अन्यथा माझ्यावर फार बाका प्रसंग आला होता. कारण ह्यांचा ताप फार विकोपाला गेला होता. एक आठवड्याच्या आत ह्यांना मोठ्या दुखण्यातून सोडवले. ही एक बाबांची कृपाच झाली. योगायोग असा की, हे तज्ज डॉक्टर अगदी निस्सीम साईभक्त आहेत. लगेच त्यांनी मला टेबलाचा खण उघडून दाखविला, तर त्यात श्री बाबांचा फोटो व उदी होती.

त्यांनी त्यावेळी मला मावशी म्हणून केहाही त्यांच्याकडून रक्तदाब तपासण्यास येण्यास अधिकारवाणीने सांगितले. हे त्यांचे शब्द मला लाख मोलाचे वाटले. मी त्यांना श्री बाबांची लहानशी फ्रेम दिली आहे. ती त्यांनी त्यांच्या टेबलवर ठेवली आहे. ह्या डॉक्टरकडे जाण्याची मला प्रेरणा बाबांच्या नामस्मरणाच्या जोरावरच मिळाली आहे. मोठ्या संकटातून त्यांनी मला वाचवले. ही सर्व बाबांच्या नामस्मरणाची किसया आहे.

तुझ्या इशान्याने साई...

— श्री. विजय द. हजारे एम.ए.
बोरीवली (पूर्व), मुंबई.

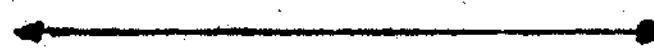
काही महिन्यापूर्वीची गोष्ट. त्यावेळी गुरुपौर्णिमेला उत्सवासाठी शिर्डीला जाण्यासाठी जीव तळमळत होता. पण बाबांची इच्छा नक्हती, मी तिथे उत्सवासाठी जावे म्हणून! म्हणूनच जाण्याचे निश्चित ठरवूनही जाता आले नाही. त्यानंतर दसऱ्यालाही तसेच घडले. वास्तविक “जेर्थे मी जाईन तिथेची तूं उभा... माझ्यासंगे सदा साई पटविशी जगा” अशी माझी अनुभूती असून देखील समाधी मंदिरातील बाबांच्या मूर्तीला — त्या मनमोहक सगुणरूपाला डोळे भरून पाहण्याची, चावडी, द्वारकामाई, लेडीबाग या पवित्रस्थानी बसून, गुरुस्थानासमोर ध्यानमग्न होऊन

बाबांची आराधना करण्याची आंतरिक कळकळीची इच्छा काही स्वस्थ बसू देईना. पण काहीना काही अडचण आणून बाबा काही बोलवून घेईनात. अशा विमनस्क अवरथेत असताना ऑफिसमध्ये 'प्रमोशन'ची अफवा उठली. मी तर माझ्या सहकाऱ्यांना आधीच सांगून टाकलं होतं की, 'माझा बिग बॉस' शिरडीला आहे. 'त्याची इच्छा असेल तर इथे 'त्यांना' प्रमोशन, द्यावेच लागेल मला!'... अचानक उद्या 'इंटरव्हू' आहे असे सांगण्यात आले. पाहिले तर "तो उद्या" म्हणजे गुरुवार होता. म्हणजे माझा वार, "माझ्या साईगुरुंचा वार..." त्यामुळे आत्मविश्वास वाढला. रात्री घरी आलो तर अचानक आमच्या लोणावळ्याच्या साईमाता ति. आकर्काई ऑन्टी घरी आलेल्या. त्या घरी राहिलेल्या असताना दुसऱ्या दिवशी सकाळी – गुरुवारी ऑफिसला जाणे जीवावर आले. पण त्या दोघी स्वतःहूनच म्हणाल्या... "इंटरव्हू आहे तर जाच तू... तुला नक्कीच यश येईल..." जणू काही बाबाच त्यांच्या तोङ्डून आशीर्वाद देते झाले. मग काय 'इंटरव्हू' अपेक्षेपेक्षा उत्कृष्ट झाला आणि आठ दिवसातच म्हणजे पुढच्या गुरुवारीच धनत्रयोदशीचा दिवस होता तो – 'सेक्शन हेड'चे प्रमोशन मिळाल्याचे लेटर हाती पडले. मग दिवाळीचे चार दिवस गेल्यानंतर अचानक पुन्हा शिरडीला जाण्याचे वेध लागले. एका शुक्रवारी एस.टी.चे बुकींग वगैरे नसताना "एम.आय.डी.सी."च्या गाडीने (जिथे फक्त "टू अॅन्ड फ्रॉ" म्हणजे जाऊन येऊनच बुकींग असते) अचानक बाबांनी मला शिरडीला बोलविले जणू आणि चारपाच दिवस ठेवून घेतले. जसे काही 'तुला मी 'प्रमोशन' दिल्यावरच तू तुझ्या ह्या 'बिग बॉस'ला भेटायला शिरडीला ये' असेच त्यांना सांगायचे होते. तेथेही साईंनी त्यांची लीला नाटकी चमत्कृतिची किमया दाखवलीच. दोन-तीन साईबंधूसमवेत मला खोली मिळाली, ती 'साईप्रसाद'मधे, पहिल्या मजल्यावरच, जे थे 'साईप्रसाद'ची भिंतीवर कोरलेली अक्षरे आहेत त्याच्या वरती १० की ११ नंबरची खोली! दुसऱ्या दिवशी रात्री आमच्या कांदेवाडीतील (देवीच्या चाळीतील) बालमैत्रिण 'रमा' तिच्या मुलाबाबांसहित, बहिणीभावोर्जीसहित तिथे भेटली. तिला खोली मिळाली नाही म्हणून आमच्याच खोलीत त्या पाचसहा मंडळीना घेतले. तिसऱ्या दिवशी त्या मंडळीना सकाळी नाशिकला जायचे होते, म्हणून पहाटेच ती लोकं उठली. मलाही जाग आली. काकडआरतीला जाण्यासाठी मी तयार झालो. उशाखालून रुमाल पाकीट वगैरे काढले तर रुमालात आंदल्या रात्री रमाताईच्या मुलाने दिलेला पेरु न खाताच मी उशाशी ठेवलेला चेपून चेंदामेंदा झालेला आढळला. कुणाला काही न बोलता मी तो गॅलरीतून खाली टिचकीने उडवून फेकला. नंतर मुखमार्जनविधी उरकून कपडे केले. पाकीट पैसे घेतले. पाहतो तो हातातील सोन्याची आंगठी – साईबाबांची छबी असलेली अर्ध्या तोळ्याची आंगठी गायब! गादी, उशा, चादरी झाडून सारे शोधले. रमाताईला सांगितले तर ती आणि तिच्या बहिणीही घाबरल्या कारण त्यांची लहानमुले होती. कदाचित त्यांच्यावर आळ मेईल की काय अशी विनाकारण भीती त्यांना वांटली. सर्वांनी मिळून सारी खोली

धुंडाळली. सर्व सामान, बँगज पडताळून सर्व काही तपासले. मी त्यांना शब्द दिला, “घाबरु नका, साईंची इच्छा असेल तर आंगठी मिळेल...” आणि मी बाबांचे स्मरण केले. रात्रीपासून त्या क्षणापर्यंतचा कार्यक्रम आठवला. पटकन काय वाटलं कुणास ठाऊक, त्या मुलांपैकी एका अकरा-बारा वर्षाच्या मुलाला गॅलरीत नेलां. गॅलरीच्या पुढे छोटीशी छप्परवजा चौकट होती. तेथे पाहिले तर फेकलेला चेपलेला पेरु दिसला. त्या मुलाला हाताला धरून तेथे उत्तरविले, आणि तो पेरुचा लगदा उचलून घेतला. मुलाला वर घेतले आणि पेरुचा लगदा चाचपला. तो त्याच्या आत खालच्या अंगाला ती आंगठी रुतून बसलेली! सर्वांनाच आश्चर्याचा धक्का बसला आणि माझ्यावरील साईंकृपेची प्रचिती आली. गॅलरीच्या बाहेर छोटी भिंतीची चौकट नसती तर? पेरु खाली कुठे पडला असता अथवा कुणा पक्ष्याने... कावळ्या-चिमणीने वा कुत्यामांजराने खाऊन टाकला असता तर... त्याहीपेक्षा रात्री आंगठ्या, पैसे, घड्याळ, पेरु-प्रसाद उशाशी एकत्र ठेवल्याचे आठवलेच नसते तर... तर आंगठी मिळणे शक्यच नव्हते.

“तुझ्या इशान्याने साईं, विश्वाचा हा रथ हाले.
तुझ्या नामे बाबा साईं, श्वासोच्छ्वास माझा चाले.”

नित्य मी जिवंत जाणा हेची सत्य नित्य घ्या प्रचिती अनुभवे

— श्री. द्वारकानाथ धौ. मातोंडकर
परेल, मुंबई.

श्री साईंबाबांना समाधीरत होऊन ७० वर्षे झाली परंतु त्यांच्या भक्तांना अजुनही बरेच अनुभव येत आहेत. ‘दिव्यत्वाची जेथे प्रचिती तेथे कर माझे जुळती’ असे म्हटले आहे ते उगाच नाही. मला पण श्री साईंबाबांचे बरेच अनुभव आलेले आहेत. परंतु अलिकडचे माझे दोन अनुभव येथे देत आहे.

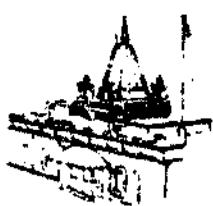
श्री साईंबाबा आपल्याकडे येणाऱ्या भक्तांना सांगायेचे की पहिले आपले कुलदैवत संभाळा आणि मग माझ्याकडे या. मी दर दोन वर्षांनी एकदा माझ्या कोकणातील आरोदा या गावी जातो व कुलदैवत तसेच ग्रामदेवतेची ओटी भरतो. २९ एप्रिल १९८८ रोजी मी माझ्या पत्ती व मुलासोबत गावी जाण्यासाठी परेल बस स्टॅंडवर गेलो. संध्याकाळी ४॥ वाजता आमची बस सुटली. मी नित्यनेमात् असल्यामुळे संध्याकाळी ६॥ वाजता बसमध्येच आरती व स्तोत्र वाचण्यास सुरुवात केली. आरती सुरुवात केल्यावर धुपाचा सारखा घमघंसाट यायला लागला आणि तो आरती संपेपर्यंत तसाच चालू होता. मी कळून चुकलो की श्री साईंबाबांनी आपली बसमधेही असल्याचे दाखवून दिले.

दुसरा अनुभव म्हणजे दि. ४ मे रोजी मी सहकुटुंब सकाळी ११ वाजता आमच्या आरोदा 'गावाहून माझे साडूचे गावी गेलो होतो. कुठच्याही परिस्थितीत आम्हाला संध्याकाळार्यत आमच्या गावी परत यावयाचे होते. कारण माझा नित्यनेम असा आहे की, दिवसातून एकवेळ तरी श्री साईबाबांना जेवण दाखवून जेवावे. म्हणून आम्ही साडूच्या घरून संध्याकाळी ५॥ वाजता वेगुला-रेडी ही बस पकडली रेडीहून आम्हाला पुळा आमच्या आरोदा ह्या गावी जाण्यासाठी बस पकडावयाची होती. परंतु तिथे आल्यावर आम्हास कळले की आता रेडी-आरोदा बस नाही. आम्ही रेडीस पोहोचलो त्यावेळी संध्याकाळचे ६-४५ वाजले होते. तेथीलच हॉटेलमधील एक व्यक्तीने आम्हास सांगितले की इथून अध्या तासाच्या अंतरावर कुडाळ आरोदा बस येते. परंतु एवढे अंतर चालत जाणे आम्हास शक्य नव्हते. तेवढ्यातच एक गृहरथ भेटले ते म्हणाले, समोरच श्री तेंडुलकर नावाचे गृहरथ रहातात त्यांच्या रिक्षामध्ये बसा आणि जा. परंतु त्यांच्या घरी गेल्यावर आम्हाल कळले की श्री. तेंडुलकर रिक्षा घेऊन गोव्यास गेले आहेत. एकदरीत आमची कसोटीच चालली होती. आम्ही श्री साईबाबांच्या नामाचा जप करीत होतो.

असाच जप चालू होता आणि एक जीप आली. त्यामध्ये दोन माणसे होती. आम्ही त्यांना हात दाखवून जीप उभी केली व आमची कथा सांगितली व ज्या ठिकाणी बस येणार होती, त्याठिकाणी आम्हाला पोहोचविण्याची विनंती केली. परंतु त्याने आम्हाला असे सांगितले की रात्रीच्या वेळी अशा निर्जन ठिकाणी बस न आल्यास तुम्हाला काळोखात रहावे लागेल. त्यापेक्षा मी तुम्हास शिरोड्याला नेऊन सोडतो म्हणजे निदान तिथून तुम्हास रिक्षा मिळेल. आम्ही कबूल केल्यावर त्याने आम्हास शिरोड्यास नेऊन सोडले. तर माझे साडू त्याठिकाणी श्री साईकृपेने हजरच होते. वारतविक त्यांचे गाव तिथून किती तरी लांब होते. ते म्हणाले, तुम्ही परत इकडे कसे आलात?

शिरोडा एस.टी. स्थानकावर आल्यावर आम्ही विचारणा केली तर तिच बस ८॥ वाजता येणार असे कळले. तत्पूर्वी आम्ही रिक्षावाल्यास एस.टी. बस न आल्यास आम्हास आरोदा येथे नेशील का? म्हणून विचारले, तर त्याने होय म्हणून सांगितले. रात्रौ ठीक ८॥ वाजता बस आली आणि आम्ही बसमध्ये बसलो. तोपर्यंत रिक्षावाला तिथेच होता. आमची बस सुटल्यावर तो गेला. आम्ही रात्रौ ९॥ वाजता आमच्या गावी पोहोचलो. पूजाअर्चा केली. श्री बाबांना नैवेद्य दाखवला व जेवून झोपी गेलो. अशा तन्हेने श्री साईबाबांनी आमची इच्छा पूर्ण केली. श्री साईबाबा भक्तांच्या हाकेला धावून येतात हेच खरे.

बाबांचा एक चमत्कार : भक्तांना आवाहन

— श्री. वि. द. चिंदरकर

संचालक— महात्मा गांधी विद्या मंदीर

बांद्रे (पूर्व), मुंबई

बाबांच्या काळातील श्री साटम महाराज हे नाथपंथी सिद्धपुरुष ! या दोन्ही संतांच्या वृत्तीत विलक्षण साधर्थ होते. या दोघांची रहाणी, त्यांचा पेहराव अत्यन्त साधा होता. सामान्याहून सामान्य असे ते राहिले. त्यांच्याकडे पाहिले की असे वाटते, ते स्वतःसाठी नव्हतेच मुळी ! येशू खिस्ता प्रमाणे जनतेचे अश्रु पुसण्यासाठी ते धावले. ज्याच्या त्याच्या धर्माविषयी, ज्याला त्याला स्वतःच्यां वागणुकीतून त्यांनी जागृत केले. मानवामध्ये देव आणि धर्म या विषयी श्रद्धा निर्माण केली.

श्री साईबाबा व श्री साटम महाराज ही दोन स्वरूपे (एक शिर्डीत व दुसरे सावंतवाडी (दानोली) येथे प्रकट झाले.) असली तरी ती एका ओंकाराचीच, लोककल्याण करण्यासाठी निर्माण झालेली रूपे होती. ती एकच होती ! व या दोहोच्या वागणुकीत दुजाभाव नव्हता.

अस्थिर व चंचल मनाचे भक्त इकडून तिकडे असे नाना ठिकाणी फिरतात. ज्यांची एका जागी श्रद्धा नाही व मन स्थिर नाही, अशा व्यक्तीला, कोण मनःशान्ती देणार ? अशाच वृत्तीचा साईबाबांकडे जाणारा एक भक्त, एकदा साटम महाराजांकडे गेला. महाराजानी तो नमस्कार करायला येताच अंतझानाने जाणले आणि ते त्याला म्हणाले— “एकावरी तुझा नाही दृढ भाव । पावे कोण कैसा तुजलागी?” बाबारे लूं शिर्डीला ताबडतोब जा ! तेच तुझे गुरु आहेत ! पूज्य बाबा देखील अशाच पद्धतीने वागत असत. या दोन्ही संतांस एक प्रकारची टेलिपथी होती. त्यांनी देह ठेवले तरी आजही ते आहेत ! ते आहेत !! वर्तमान काळातही हे आहेत !!! ते कोणा ना कोणाकडून कार्य करून घेतात ! आणि एकमेकांच्या कार्याला पुरकही होतात अगदी अलिकडेच घडलेला साईबाबांचा एक चमत्कार सांगताना माझे एक मित्र मला म्हणाले,

श्री समर्थ साटम महाराज भक्त मंडळ या नावाची एक संस्था मुंबईत आहे. ती रजिस्टर आहे. तसेच आयकर मुक्त आहे. या संस्थेने श्री साटम महाराज यांच्या समाधी स्थान (दानोली-सावंतवाडी, जिल्हा-सिंधुदुर्ग) येथे जावून अनेक चांगल्या गोष्टी केल्या. समाधी मंदिराची सुधारणा, महाराजांचा भव्य पुतळा इ. या कार्याला जनतेने, तसेच अनेक संत आणि संस्थानांनी आर्थिक मदत केली.

या ठिकाणी भक्त निवासाची सोय नाही. ती सोय व्हावी म्हणून श्री. सुखी यांनी पाऊण एकर जमीन दिली. आता त्या जागी भक्त-निवास बांधले जात आहे. पाऊसाळ्या पर्यंत हे काम पूर्ण होऊन इथे येणाऱ्या यात्रिकांची सोय होईल.

या कामासाठी जमलेल्या पैशांचा हिशेब करताना ७६ हजार रुपये पासबुकात जास्त दिसू लागले. ज्या बँकेत साईबाबांचा निधी जमा होत असे, त्याच बँकेत (बँक ऑफ महाराष्ट्र, दादर शाखा) साटम महाराजांचेही खाते होते. परंतु श्री साटम महाराजांच्या खात्यावर बाबांच्या खात्याचे पैसे कधीच जमा झाले नव्हते. महाराजांचे भक्त निवासाचे काम सुरु करताच इतर संताबरोबर बाबांनीही ही रक्कम दिली होती. बाबा प्रत्यक्ष देहरूपाने असताना अशा कार्याला, मंदिरांना ते स्वतः अगोदर मदत करीत असत. बाबांचा हा चमत्कारच होता. आपण दोन नाही हे त्यांनी भक्तांना दाखवून दिले होते.

ही रक्कम कायदेशीर पद्धतीने आत्याशिवाय श्री साटम महाराज ट्रस्टला स्वीकारता येणे शक्य नसल्याने ती बँकेच्या नजरेला आणण्यात आली व परत करण्यात आली. या संबंधी अधिक चौकशी करताना, श्री समर्थ साटम महाराज भक्त मंडळ, मुंबईचे खजिनदार श्री. द. श. केरकर यांना भेटलो. ते म्हणाले, “ह्या घडीला आम्हाला दोन लाख रुपयांची जरूरी आहे. भक्त-निवासाचे अर्धे अधिक काम आता पूर्ण झाले आहे. साईभक्तांनी या चमत्कारामागे बाबांची इच्छा असावी या विचाराने प्रेरित होऊन वरील मदत दोन लाख जर त्वरित पाठविली तर काम पूर्ण करायला आम्हाला जास्त कष्ट पडणार नाहीत व भक्तनिवासाच्या मध्यवर्ती सभागृहात बाबांचा हा चमत्कार व ही मदत आम्ही नोंद करू शकू, असे घडावे असे आम्हाला वाटते. घडलेली गोष्ट ही साधी गोष्ट नव्हती! तो चमत्कारच होता! बाबांची – श्री साटम महाराज स्थानात चाललेल्या कायसंबंधी काय इच्छा असावी हा प्रत्येकाने विचार करायचा प्रश्न आहे व निर्णय घ्यायचा आहे.”

ही तर साईनाथांचीच लीला

— सौ. विभावरी ज. राणे
अंधेरी (पूर्व), मुंबई.

दिवाळी म्हटली म्हणजे जिकडे तिकडे आनंदी वातावरण, पण माझ्या घरी मात्र जरा काळजीचेच वातावरण होते. कारण माझ्या वडिलांची तब्बेत अचानक बेघडली. हा अनुभव आहे ऑक्टोबर १९८६ मधील कृष्णाजी दाजी सावंत उर्फ

बाबा मास्तर यांना लघवीचा त्रास होऊ लागला व त्यांचे पोट फुगू लागले. गोळ्या औषध वगैरे घेऊन त्यांना तात्पुरते बरे वाटायचे, पण त्रास हा व्हायचाच.

वडिलांना बरं नाही, हे ऐकून माझातर धीरच सुटला. तो दिवस गुरुवारचा होता. नेहमीप्रमाणे मी घरातील देवांच्या फोटोंना संध्याकाळी आरती केली व प्रसाद दाखवला आणि साष्टांग नमस्कार करून साईबाबांच्या फोटोला सांगितले की “बाबा! माझ्या वडिलांना बरे करा! या माझ्या संसारात मला खूपच मदत केलीत पुष्कळ वेळा माझ्या संकटांना धाऊन आलात, ती या उदी रूपाने आता ही उदी मी माझ्या वडिलांना देत आहे. त्याची मला प्रचिती दाखवलीच पाहिजे. आणि माझे वडील याच्यातून चांगले व्हावेत. असे बोलून साईनाथांच्या पोथीवर डोके टेकून डोळ्यातील अश्रूबरोबर अंतकरणापासून हाक मारली आणि रात्री आठ वाजता साईबाबांची उदी घेऊन अंधेरी वरून भांडुपला आलो. तिथे सर्व भावंडे आलेली होतीच. मी सर्वांच्या पुढ्यात साईंची उदी पाण्यातून वडिलांना प्यायला दिली. कपाळाला व पोटाला लावली. माझ्या माहेरची मंडळी पण साईभक्त आहेतच.

दुसऱ्या दिवशी शुक्रवारी सर्वांच्या विचाराने आबांना बॉम्बे हॉस्पिटलमध्ये ऑडमिट करण्यात आले. बॉम्बे हॉस्पिटलमध्ये प्रवेश करतेवेळी साईबाबांची उदी घेऊनच प्रवेश केला आणि खरंच माझ्या वडिलांचे डॉक्टर साईबाबाच झाले. डॉक्टरांच्या सर्वांगीण तपासणीनंतर ऑडमीट केल्यापासून सातव्या दिवशी ऑपरेशन करायचे ठरले. तो दिवस होता गुरुवार. वय वर्षे ७०च्या पुढेच असल्यामुळे आम्ही भावंडे पाहुणे मंडळी घाबरूनच गेलो होतो. कारण या वयात ऑपरेशन म्हणजे...

उदीची पुडी वडिलांच्या उशी खाली ठेवलीच होती. सर्वांचा भार साईनाथांवरच होता.

ऑपरेशनच्या वेळी त्यांना दोन बाटल्या रक्त द्यावे लागले. गुरुवारी सकाळी १० वाजता डॉक्टरनी ऑपरेशन करायला घेतले आणि अडीज वाजता दुपारी ऑपरेशन पूर्ण झाले. वयाच्या दृष्टीने असे अवघड ऑपरेशन म्हणजे वडिलांना त्रास झालाच. ऑपरेशन रुम मधून वडिलांना कॉटवर आणून ठेवण्यात आले. संध्याकाळी चार वाजता मी वडिलांच्या कपाळाला उदी लावली. त्यावेळी रुग्णालयातील नर्सने पाहिले आणि म्हणाली “क्या भगवान की उदी है, लगावो.” मला खूपच बरं वाटलं आणि नर्सच्या रुपाने साईबाबाच माझ्याशी बोलत आहेत, असा मला भास झाला.

शुक्रवारी रात्री वडिलांची तब्बेत पुन्हा बिघडली. ग्लूकोजमुळे अंगात थंडी उत्पन्न झाली व ताप भरला. अंगात थंडी एवढी होती की, चार माणसांनी दाबून धरले, तरी ते संपूर्ण वरच्यावर उचलत होते. आम्ही सर्वजण अगदी घाबरून गेलो. डॉक्टर लोक आपल्या लवाजम्यासह उपचार करत होते. उदीच्या रुपाने साईबाबा अदृश्यरित्या बसूनच होते. हळूहळू आबांच्या तब्येतीत फरक पडत होता. हॉस्पिटलमध्ये आम्हाला कशाचीच उणीव भासत नक्हती. डॉक्टर जी जी औषधे लिहून देत होते, ती सर्व औषधे किंवा इतर काही वरतू हव्या असतील, त्या आम्हाला

मिळत होत्याच. कुठेच कसलीच्य अडवण भासत नव्हती. उदीरुपी साईबाबा आणि डॉकटरी उपचार व्यवस्थित चालू होते. हळूहळू वडिलांची तब्ब्येत सुधारली आणि ३५ दिवसांनी आमचे वडील - आबा मास्तर चांगले होऊन घरी आले. त्याच्या उशी खालची पुडी रुग्णालयातून घरी येतेवेळी घरी घेऊन आलो.

साईभक्तांनो, साईच्या लीला लिहितेवेळी लेखणी पुढेपुढे सरकते. मी म्हणते, 'ती साई इच्छाच आहे.'

श्री साईबाबांनी इच्छा पूर्ण केली

— श्री. दिलीप शंकरराव लांडे
स. अध्यापक, गजानन महाराज विद्यामंदिर,
टाकळी, अकोला.

"जरी हे शरीर गेलो मी टाकून।

तरी मी धावेन भक्तांसाठी ॥"

ह्या सदगुरु साईमाझलीच्या वचनाचा अनुभव आम्हाला क्षणोक्षणी येतो. आपल्या मनातील एखादी इच्छा कृपाळू साईमाझली जवळ प्रदर्शित केली तर माझी कृपाळू साईमाझली ती पूर्ण केल्याशिवाय रहात नाही. परन्तु त्याचबरोबर बाबा आमची "श्रद्धा आणि सबुरी" तपासून बघतात. कृपावत बाबांनी माझी अशीच इच्छा कशी पूर्ण केली, त्याच्या कृपेचा हा अनुभव.

माझी पत्नी सौ. विजया हिची प्रकृती प्रथमच गर्भपात झाल्यानंतर अतिशय खालावली. बाळंतपण म्हणजे जणू तिच्या प्राणावरचे संकट, अशात 'बाबाकृपे' दुसन्यांदा मुलगी झाली. त्यावेळी खूपच त्रास झाला. परन्तु 'बाबांकृपे' सर्व व्यवस्थित पार पडले. ती मुलगी वाचली. आज ती पाच वर्षांची आहे. बाबांकृपे ती अनेक व्याधीतून वाचली आहे. त्या नंतरच्या गरोदरपणात सौ. चा प्राण जायचा पण बाबांकृपे तिचे प्राण वाचले व झालेले अपत्य (कन्या) मात्र दगावले. त्यानंतर मात्र डॉकटरांनी सांगितले की, पुढचे बाळंतपण म्हणजे सौ.चे प्राण गमावणेच. त्यामुळे त्यांची अतिशय काळजी घेणे आवश्यक आहे. डॉकटरांनी सांगितल्या नंतर मात्र मन एकदम उदास झाले. आता संतती-योग नाही, अशीच मनाशी कल्पना करु लागलो. मनात 'पुत्रप्राप्तीची' अनिवार इच्छा होती. बाबांची मनोमन प्रार्थना करीत होतो. "बाबा पुत्रप्राप्तीची अनिवार इच्छा आहे, ती आपण पूर्ण करावी व पत्नीचे प्रारोग्यही चांगले रहावे व कोणत्याच प्रकारचा त्रास होऊ नये". बाबांनी आमची प्रार्थना ऐकली. सौ.ला दिवस गेले, परन्तु काळजी होती तिच्या प्रकृतीची. आम्ही होघे उभयता बाबांची मनोमन प्रार्थना करीत होतो, "बाबा सर्व व्यवस्थित पार पडू या. बाबांनी आमची प्रार्थना ऐकली. आम्हाला दि. ८-११-८७ ला 'पुत्ररत्न' प्राप्त

झाले, तेही कोणत्याच प्रकारचा त्रास न होता. मी आनंदाच्या भरात बाबांचे फोटोचे दर्शन किती वेळ घेतले हे मी सांगूच शकत नाही. आज बाबांच्या कृपे आमचा संसार आनंदात चालू आहे. त्यांच्या कृपेशिवाय हे शक्य नाही.

बाबांच्या कृपे माझा धाकट बंधू चि. प्रदिप लांडे ह्याला प्राध्यापकाची नोकरीसुद्धा मिळाली. कोणत्याच प्रकारचा वशिला वगैरे नव्हता, होते फक्त बाबांचे आशीर्वाद.

मी माझ्या मुलाचे नाव 'दत्तात्रेय' ठेवले असून त्याच्या प्रकृतीत जराही बिघाड झाला तर आम्ही 'बाबांची' उदी त्याला लावतो. बाबांकृपे त्याचा आजार दूर पळून जातो.

बाबांच्या चरणी एवढीच प्रार्थना, "बाबा, आम्हा लेकरांवर आपले कृपाच्छब्र असू घावे". शिवाय "बाबा, आपल्या कृपेवरुन सानंद राहो सदा मन, सर्वदा घडो साईरस्मरण, तैसेची संगत साईभक्तांची".

॥३३३॥ ॥३३३॥

"पुनर्जन्म" नव्हे – जीवनदान

– श्री. विनय जी. निरखे
कांम्प्युटर सेक्शन,
एम.पी. इले. बोर्ड
रामपूर, जबलपूर.

आमचे बापूसाहेब (वडील) शिरडी साईबाबांचे निस्सीम भक्त आहेत. अनेक वर्षांपासून ते साईभक्त परिवारांचे एक घटकच मानले गेले आहेत. आणि तोच वारसा संस्काराने आमचे वाट्यास आलाय. त्यामुळेच की काय आम्ही उभयता व दोन मुलं एका महा संकटातून नव्हे काळाच्या दाढेतून परत आलोत.

ही वार्ता आईवडिलांना लिहून का होईना कशी कळवावी ह्या विचाराने मनस्व होतो. कारण सौ. आई आजारी व बापू फार भाविक— पण हिचे वडील आमची वार्ता कळून दुसऱ्या गाडीने आले. त्यांचेबरोबर हे आईबापूना पत्र दिले...

तीर्थस्वरूप सौ. आईबापू यांसी अनेक नम्र आम्हा उभयतांचा नमस्कार विनंती बापू की हे धाडलेले पत्र शांतपणे वाचून घाबरून जाऊ नये. सौ. आईर समजाऊन देणे. ती आजारी म्हणून.

तुम्ही सांगितल्याप्रमाणे नोकरी लागली त्या दिवसापासून व विशेषतः लग्न होताच आम्ही उभयतांनी श्री साईसत्यनारायण दर पौर्णिमेस करणे सुरु केले होते. त्या साईसत्यनारायण पूजा प्रसाद घेण्याने एका महान संकटातून वाचलो. मी नव्हे, तर तुमची सून व नात-नातू पण! नव्हे आमचा "पुनर्जन्मच" झालाय! वाच तर... दि. ३ जानेवारी १९८८, रविवार पौर्णिमा होती. ओळखरटाईम नव्हता. राहत

त्या वाढ्यातील मंडळी, मुलं एका पिक्निकला त्या दिवशी जाणार होते. मुलांनी हड्ड केला व त्यांचे आईने दुजोरा दिला.

मी 'हो' म्हटले, पण लौकर उदून पौर्णिमा सत्यनारायणपूजन व प्रसाद घेऊन चल! आणि घडलेही तसेच भत्या पहाटे उदून सर्व मनोभावे पूजन प्रसाद घेतला व पिक्निक खुशीत घराबाहेर आलो.

पिक्निक स्पॉटची ठरलेली जागा बदलून मित्रांच्या मुलांच्या हौशीसाठी जबलपूर नागपूर रोडवरील 'बरगीबांध' पहावे असे ठरले. १० ते १५ मंडळी बायामुले एका ट्रकमध्ये बसून जाणार होते. तो दाराशी तयारच होता. आपापल्यापरीने सर्व घाईने ट्रकमध्ये चढले व सोईप्रमाणे बसले. सौभाग्यवती थोड्या आंत इतर बायांसह स्वयंपाक भांड्यांपाशी बसली. मी व दोन मुलं जागा नव्हती म्हणून मार्गील बाजूचे शेवटी बाकावर बसलो.

सारंग, झायक्करपाशी केबीनमध्ये बसू द्या त्यांना, म्हणत होता. मी नाही म्हटले. मुलगी शिल्पाला आईपेक्षा माझे जवळ चिटकून बसणे आवडले. ट्रक सुरु होऊन आपल्या वेगात चालू झाला. आम्ही मंडळी गाणे, चुटकुले, हंसीमजाक करीत पुढच्या गोष्टी आखत होतो. वाटेत बरगी पर्वतीचा घाट येतो, त्या ठिकाणी ट्रक झायक्करने एक शार्पटर्न घेतला. त्यामुळे माणस-मुली एकमेकांवर आदळली आणि हसत-हसत सावरुन बसत नाही तोच ... ट्रकने परत तसाच शॉर्ट टर्न... पण इतक्यात... अरे, अरे. ये क्या, सम्हालो भाई झायक्कर... बचाओ ओ सामने झाड है... कसले काय? ट्रकने दोन पलट्या खाल्या व समोर घाटाच्या काठाला धडक मारून शेजारच्या झाडावर आदळत आडवा झाला. केबीनची मंडळी... काय झाले त्यांचे कुणास भान. बायांचे रडणे, मुलांची ओरड व बसल्या मंडळीचे पोटात धस्स झाले. त्यातच शेवटच्या बाकावरचा मी, लोकांचे अंगावर आडवा फेकला गेलो. तसंच सारंग माझ्या अंगाला चिपकलेला ओरडत होता, बाबा, बाबा माझा पाय फसला आहे हो! मी घाबरून पाहिले, तो पाय गायब! मग दिसला त्याचा पाय लोकांचे पायाखाली अडकला होता... अरे पण शिल्पा? आपली शिल्पा कुठे बाबा?

...दूरवरुन हाक आली, बाबा, अहो बाबा! मी ही पहा. इथं उभी आहे. या इकडे मला कुणीतरी झेललं. या टेकड्यांवर व खाली उभं केलंय त्यांनी... कुणी? फ्रॉक झटकत शिल्पा म्हणाली, ते पहा ते... जात आहेत. कोण, कुठाय... देवा साईनी ट्रकमधून उडालेल्या शिल्पाला अलगद फुलासारखे झेलले! पण आई कुठाय? थांबा इथं बाळांनो. आम्ही बघतो. आम्ही ट्रकमध्ये डोकावले मात्र, एक साथ गोंधळ रडणे. निघण्याचा प्रयत्न, बायामंडळी बाकाच्या-भांड्यांच्यामध्ये अडकली होती. मुलांची आई दिसली. तोंडावर रक्ताचे ओघळ. रक्तबंबाळ! तिचा पहिला प्रश्न, मुलं कुठे? कसे? घाबरू नको, ठीक. पण दुसरी हाक, काका, मला वाचवा. मी इकडे अडकले. अनिताचा आवाज! एक बाई ओरडली, भाईसाब, पहले हमें उठाव, बाहर निकालो. भांडी, बाक बाजूला करत सौभाग्यवतीने तशाही स्थितीत चार बायांना

बाहेर आणण्यास मदत केली व इतरांसह खाली उतरली. आईला पाहून मुलं रङ्गु लागली. केबीनमधील ड्रायव्हर कुठं होता? त्या केबीनमधील बसलेल्या जोडप्यांपैकी पत्नीला नाक व जबड्यावर फार मार पडला. अचेत होत्या. पण त्याच मार्गाने दोन तीन मोटारीनी आम्हास मदत केली. जखमी लोकांना जबलपूरच्या हॉरिप्टलमध्ये धाडले. दुसऱ्या गाडीत इतर ४/६ जणांना व मार्गील मेटल डोअरमध्ये मी पत्नी मुलासह ७/८ जणांना घेऊन दवाखाच्यात आलो. रविवार... पण ज्युनिअर डॉक्टरांनी मदत केली. सौभाग्यवतीचे तॉड धुतले. भांड्याचा काठ कपाळाला खोच मारून गेला. चार टाक्यावर निभावले. तिने तशाही रिथर्टीत जखमी बायांना मदत केली. रिक्षाने आपापल्या घरी धाडले. पुष्कळांच्या झोळ्या, पिशव्या पत्नी मुलासह रिक्षाने घरी आणल्या. रिक्षावात्याने पैसे नाही घेतले. त्याने एक फोटो मार्गितला. उद्या द्या म्हणाला. घरात शिरताच सौभाग्यवती भरलेल्या डोळ्यांनी समोर माडलेल्या साईंसत्यनारायणापुढे नतमर्स्तक झाली. आम्ही सर्वांनी मनोभावे तिचे अनुसरण केले.

बापूसाहेब नवकीच तुम्ही पत्र वाचू शकत नसाल! आईला सांगा, आम्ही लौकर भेटायला येऊ. पण अक्षरशः काळ आला होता हो बापू, पण रक्षण केलं त्या दया घनाने, साईंनाथाने! हे सारे तुमचे, आईचे उपकार, आशीर्वाद! धाकटी शिल्पा काय म्हणाली, सांगू? ती म्हणाली, आबा नेतात तशी उदीपुडी मीसुद्धा फॉकचे खिशात लपवून नेली म्हणून आबांच्या साईंनी मला झेलून घेतले. तोच सारंग म्हणतो, ही पहा माझ्या खिशातही मी प्रसादपुडी लोकांना देण्यास ठेवली होती.

तुमच्या सुनबाईला राहवले नाही. ती म्हणाली... आपल्या साईंपूजन पौरिमा पोथी प्रसादानेच आपणा चौघांना जीवदान मिळाले व लोकांनाही प्रसाद वाटला म्हणून त्यांचेही जीवावरचे संकट हातापायावर निभावले. बापूसाहेब माझी इच्छा आहे, हे सत्य घडलेले संकट निवारण भाविक श्रद्धेसाठी साईंलीलेत धाडावे. प्रयत्न करतो.

अशावेळी तुम्ही जी ११ साईवचने दिलीत त्यातील सौ. आईने वारंवार सुचवलेली ओळ आज अशा प्रसंगी माझे नजरसमोर येते. ती...

जो जो मज भजे जैशा भावे.

तैसा तैसा पावे मी ही त्यासी ॥७॥

बापू, आई तुमचे नम्र- विनय, सौ. स्मिता.

शिरडी वृत्त

सप्टेंबर ८८

या महिन्यात् साईबाबाच्या दर्शनासाठी श्री साईभक्तांची गर्दी नेहमी प्रमाणे होती.

डी कलाकारांनी श्रीच्या पुढे हजेरी दिली, ती खालील प्रमाणे.

र्जन : १) ह.भ.प. मधुकर गणेश सूर्यवंशी, संस्थान पुजारी-गवई, कीर्तनकार, प्रवचनकार यांची कीर्तने एकादशी व महत्वाच्या दिवशी झाली.

२) ह.भ.प. लक्ष्मण महाराज वाकचौरे, शिरडी.

चन : १) ह.भ.प. सुमंत महाराज ओतुरकर, ओतुर.

न, गायन, वादन इ. :-

१) श्री. नवनाथ रंगनाथ आळड, शिरडी २) श्री. काशीनाथ महाराज भालेराव, वक्तेश्वर ३) श्री. साई सूरज बाबा, जनवलपुर-बिहार ४) सौ. सुवर्णा रमन, रक्ता ५) डॉ. बी. जी. पंड्या, अहमदाबाद ६) श्री. महेंद्रभाई क. देव, अहमदाबाद कु. अरुणकुमारी, पाणीपाल ८) श्री. प्रसन्ना ए. बट्ट, पुत्तुर ९) श्री. बी. राम ट. १०) श्री. सोमेश्वर भजनी मंडळ, सोनगाव, बारामती ११) सौ. मीना संगम, वळ १२) श्री. शिवाजी बळवंत शिंदोडकर, पुणे १३) श्री. अरुण महादेव विधिकारी, ग्वाल्हेर.

गुळ अष्टमी कार्यक्रम :-

सालाबाद प्रमाणे याही वर्षी गोकुळ अष्टमी कार्यक्रम दि. २ व ३-९-८८ असा २ दिन थाटाने साउदा करण्यात आला. शुक्रवारी दि. २-९-८८ रोजी रात्रौ १० ते द्युगच्छातमी झाल्यान कीर्तन संस्थान पुजारी, गवई श्री. म. ग. सूर्यवंशी यांनी केले. आजता कृष्ण जन्म झाल्यावर शेजारती झाली.

शानिवार दि. ३-९-८८ रोजी सकाळी १०.३० ते १२.०० काला कीर्तन झाल्यावर दहीहंडी कार्यक्रम झाला. नंतर १२.३० वाजता माध्यान्ह आरती झाली. औ १.१५ ते १.१० श्रीच्या रथाची मिरवणुक गावातून परत आल्यानंतर शेजारती झी.

शिरडी वृत्त

सप्टेंबर ८८

या महिन्यात साईबाबाच्या दर्शनासाठी श्री साईभक्तांची गर्दी नेहमी प्रमाणे होती काही कलाकारांनी श्रीच्या पुढे हजेरी दिली, ती झालील प्रमाणे

कीर्तन : १) ह.भ.प. मधुकर गणेश सूर्यदंशी, संस्थान पुजारी-गवई, कीर्तनकार, प्रवचनकार यांची कीर्तने एकादशी व महत्वाच्या दिवशी झाली.
२) ह.भ.प. लक्ष्मण महाराज वाकधौरे, शिरडी.

प्रवचन : १) ह.भ.प. सुमंत महाराज ओतुरकर, ओतुर.

भजन, गायन, वादन इ. :-

१) श्री. नवनाथ रंगनाथ आळा, शिरडी २) श्री. काशीनाथ महाराज भालेराव, श्रींबकेश्वर ३) श्री. साई सूरज बाबा, जनवलपुर-बिहार ४) सौ. सुदर्णा रमन, कल्कत्ता ५) डॉ. बी. जी. पंड्या, अहमदाबाद ६) श्री. महेंद्र भाई क. देव, अहमदाबाद ७) कु. अरुणकुमारी, पाणीपाल ८) श्री. प्रसन्ना ए. बट्ट, पुत्तुर ९) श्री. बी. राम बट्ट १०) श्री. सोमेश्वर भजनी मंडळ, सोनगाव, बारामती ११) सौ. मीना संगम, विडाळा १२) श्री. शिवाजी बळवंत शिदोङ्कर, पुणे १३) श्री. अरुण महादेव घर्माधिकारी, गवाल्हेर.

गोकुळ अष्टमी कार्यक्रम :-

सालाबाबाद प्रमाणे याही वर्षी गोकुळ अष्टमी कार्यक्रम दि. २ व ३-९-८८ असा २ दिवस थाटाने आउस करण्यात आला. शुक्रवारी दि. २-९-८८ रोजी रात्रौ १० ते १२ वाजता कृष्ण जन्म झाल्यावर शोजारती झाली.

शनिवार दि. ३-९-८८ रोजी सकाळी १०.३० ते १२.०० काला कीर्तन झाल्यावर दहीहंडी कार्यक्रम झाला. नंतर १२.३० वाजता माध्यान्ह आरती झाली. रात्रौ ९.१५ ते ११.०० श्रीच्या रथाची मिरवणुक गावातून परत आल्यानंतर शोजारती झाली.

डॉ. महिंद्रकुमार भाटे यांचे निधन

साईलीलाच्या कवयित्री सौ. चंद्राबेन भाटे व मुंबईतील एक प्रसिद्ध साईभक्त डॉ. विठ्ठलदास के. भाटे यांचे एकमेव चिरंजीव डॉ. महेंद्रकुमार, एम.बी.बी.एस., डी.सी.एच.इ.सी.एफ.एम.जी. यांचे बुधवार दिनांक ३१-८-८८ रोजी दुपारी ४.३० वा. हृदयविकाराचा तीव्र झटका येऊन वयाच्या अवघ्या ३४ व्या वर्षी घरीच देहावसान झाले. ते आगामी एम.सी. (मुलांचे विकार) परीक्षेला बरसणारे हृदयीव येथील लो. टिळक रुग्णालयाशी त्यांचा व्यवसायाने संबंधित होते. संगीताचा त्यांना बौक होता व बासरी तेउत्कृष्ट वाजवीत असत. ते अविवाहित होते.

द रवर्षी डॉ. भाटे कुटुंबिय मंडळीचे पाचही दिवस अखंडपणे न चुकता शिरडीस बाबांच्या सेवाकार्य व दर्शनलाभ नाम-जपासाठी येत असत. त्यांचा हु उपक्रम सतत नेमाने ३४ वर्षे होता.

डॉ. महिंद्रकुमार यांच्या पश्चात् त्यांचे वृद्ध डॉक्टर वडील, मातोश्री, बहिण कु कृष्णा व असंख्य डॉ. मित्र मंडळीचा परिवार आहे.

श्री. सरोदे यांचे निधन

साईलीलाच्या एक जुन्या लेखिका व कवयित्री शांताताई सरोदे यांचे पती श्री. अंबाजीराव यांचे सोमवार ता. २२-८-८८ रोजी सकाळी ९.४५ वा. दादर येथे निधन झाले.

श्री. शांताराम खडके यांचे निधन

चेंवूरचे साईभक्त श्री. जी. आर. खडके यांचे बंधु श्री. शांताराम रामकृष्ण खडक उर्फ बापू यांचे सोमवार ता. २६-९-८८ रोजी वृद्धापकाळामुळे अंधेरी येथे निधन झाले. त्यांनी साक्षात् श्री साईचे अनेकदा दर्शन घेतले होते.

श्री. जोग यांचे निधन

श्री साईलीलाच्या लेखिका कुसुमताई जोग यांचे पती श्री. बाळकृष्ण पांडुरंग जोग यांचे गिरगाव, आंग्रेवाडी येथे वृद्धापकाळामुळे निधन झाले. ते ८४ वर्षांचे होते.

श्री साईमहाराज सर्व मृतात्म्यांना चिरशांती व सद्गती देवोत.

श्री साईबाबा संस्थान, शिरडी

श्री साईबाबा संस्थान प्रकाशित पुस्तकांची यादी

अनुक्र.	पुस्तकाचे नाव	भाषा	किंमत	पॅकीग व पोस्टेज
१.	श्री साई सत्चरित	मराठी	३१-००	९-०५
२.	—, —	इंग्रजी	१४-५०	६-५०
३.	—, —	हिंदी	—	—
४.	—, —	गुजराथी	१९-००	६-५०
५.	—, —	कन्नड	१३-५०	८-००
६.	—, —	तेलगु	१८-००	८-००
७.	—, —	तामील	—	—
८.	—, —	सिंधी	२२-००	७-५०
९.	श्री साई सत्चरित पोथी	गुजराथी	३१-००	१०-५०
१०.	श्री साई लिलामृत	मराठी	—	—
११.	—, —	हिंदी	—	—
१२.	—, —	गुजराथी	६-६५	४-००
१३.	अवतार व कार्य	मराठी	—	—
१४.	स्तवन मंजिरी	मराठी	०-६५	३-५०
१५.	—, —	हिंदी	१-००	३-५०
१६.	—, —	गुजराथी	०-९०	३-५०
१७.	सगुणोपासना (आरती)	मराठी	०-७०	३-५०
१८.	—, —	हिंदी	१-२५	३-५०
१९.	—, —	गुजराथी	०-८०	३-५०
२०.	—, —	तेलगु	२-५०	४-५०
२१.	—, —	सिंधी	१-२५	३-५०
२२.	दासगणूकृत '४ अध्याय	मराठी	१-८५	३-५०
२३.	सचित्र साईबाबा	मराठी/इंग्रजी	४-८०	५-५०
२४.	मुलांचे साईबाबा	मराठी	—	—
२५.	—, —	इंग्रजी	१-६५	३-५०
२६.	—, —	हिंदी	—	—
२७.	—, —	गुजराथी	१-६५	३-५०
२८.	—, —	तेलगु	—	—
२९.	रुद्राध्याय (अ. ११ वा)	मराठी	०-८०	३-५०
३०.	मार्गदर्शिका (शिर्डी गाईड)	मराठी	—	—
३१.	—, —	इंग्रजी	—	—
३२.	—, —	गुजराथी	१-५०	३-५०
३३.	साई दि सुपरमॅन	इंग्रजी	७-२५	४-००
३४.	साईबाबा ऑफ शिर्डी (भरुचा)	इंग्रजी	६-५०	४-००
३५.	साईबाबा ऑफ शिर्डी (प्रधान)	इंग्रजी	३-००	४-००
३६.	अष्टोत्तर शत नामावली	मराठी	१-००	३-५०
३७.	रघुनाथ सावित्री भजनमाला	मराठी	१५-२५	४-५०